

253. [*] ఆ సందేశహారులు! మేము వారిలో కొందరికి మరికొందరిపై ఆధిక్యత నిచ్చాము. ¹⁹² వారిలో కొందరిలో అల్లాహ్ (నేరుగా) మాట్లాడాడు. ¹⁹³ మరికొందరిని (గౌరవనీయమైన) ఉన్నత స్థానాలకు ఎత్తాడు. మరియు మర్కమ్ కుమారుడు 'ఈసా (ఏసు) కు మేము స్పష్టమైన సూచనలు ప్రసాదించి, అతనిని పరిశుద్ధాత్మ (జిబ్రీల్) సహాయంతో బలపరిచాము. మరియు - అల్లాహ్ తలుచుకుంటే - ఈ ప్రవక్తల తరువాత వచ్చిన ప్రజలు, వారికి స్పష్టమైన సూచనలు వచ్చిన తరువాత కూడా పరస్పరం కలహించు కునేవారు కాదు. కానీ, వారు పరస్పర విభేదాలకు లోనయ్యారు, కావున వారిలో కొందరు విశ్వాసు లయ్యారు మరికొందరు సత్య-తిరస్కారులు అయ్యారు. మరియు అల్లాహ్ తలుచుకుంటే వారు పరస్పరం కలహించుకునేవారు కాదు, కానీ అల్లాహ్ తాను కోరిందే చెప్తాడు. ¹⁹⁴

254. ఓ విశ్వాసులారా! ఏ బేరం గానీ, స్నేహం గానీ, సిఫారసు గానీ పనికిరాని దినం రాక ముందే, ¹⁹⁵ మేము మీకు ప్రసాదించిన జీవనోపాధి నుండి (మా మార్గంలో) ఖర్చుపెట్టండి. మరియు సత్య-తిరస్కారులు, వారే! దుర్మార్గులు.

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى
بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ وَ رَفَعَ
بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَ اتَيْنَا عِيسَى ابْنَ
مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَ آيَّدْنَاهُ بِرُوحِ
الْقُدُسِ وَ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا آتَيْنَا
الَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا
جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ وَ لَكِنْ اِخْتَلَفُوا
فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ وَ مِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ
وَ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا آتَيْنَاهُ وَ لَكِنَّ اللَّهَ
يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٥٣﴾
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا
رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا
بَيِّعُ فِيهِ وَ لَا خَلَّةٌ وَ لَا شَفَاعَةٌ وَ
الْكُفْرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٥٤﴾

192) చూడండి, 17:55.

193) మూసా (అ.స.)లో అల్లాహ్ (సు.త.) మాట్లాడిన దానికి చూడండి, 4:164. 'ఈసా' (అ.స.) సూచనల కొరకు చూడండి, 3:46, 49.

194) ఈ విధమైన ఆయత్ ఖుర్ఆన్ లో ఎన్నోసార్లు వచ్చింది. అల్లాహ్ (సు.త.)కు తాను అవతరింపజేసిన ధర్మంలో భేదాభిప్రాయాలు కల్పించటం ఏ మాత్రం నచ్చదు. ప్రజలంతా ఆయన అవతరింపజేసిన ధర్మాన్నే అనుసరించి నరకాగ్ని నుండి రక్షించబడాలనే అల్లాహుత'అలా కోరిక. కావున ఆయన ప్రవక్తలను మానవుల నుండి ఎన్నుకొని వారిపై దివ్యగ్రంథాలను అవతరింపజేస్తాడు మరియు ముహమ్మద్ (స'అస)ను చిట్టచివరి ప్రవక్తగా ఎన్నుకున్నాడు. అతని తరువాత ఖలిఫాలు మరియు ధర్మశాస్త్రవేత్తలు, దా'లీలు మొదలైన వారు ద'అవహ్ లో అల్లాహ్ (సు.త.) ధర్మం (ఇస్లాం)ను వ్యాపింపజేస్తున్నారు.

195) చూడండి, 21:28.

255. అల్లాహ్! ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్య దేవుడు లేడు. ¹⁹⁶ ఆయన సజీవుడు, ¹⁹⁷ విశ్వ వ్యవస్థకు ఆధారభూతుడు. ¹⁹⁸ ఆయనకు కునుకు రాదు మరియు నిదుర రాదు. భూమ్యాకాశాలలో ఉన్న సమస్తమూ ఆయనకు చెందినదే. ఆయన సమ్ముఖిలో - ఆయన అనుజ్ఞ లేకుండా - సిఫారసు చేయగల వాడెవడు? వారి ముందు ఉన్నది మరియు వారి వెనుక నున్నది అన్ని ఆయనకు బాగా తెలుసు. ¹⁹⁹ మరియు ఆయన కోరితే తప్ప, ఆయన జ్ఞానవిశేషాలలో ఏ విషయమునూ వారు గ్రహించజాలరు. ఆయన కుర్సీ ²⁰⁰ ఆకాశాలనూ మరియు భూమినీ పరివేష్టించి ఉన్నది. వాటి సంరక్షణ ఆయనకు ఏ మాత్రం అలసట కలిగించదు. మరియు ఆయన మహోన్నతుడు, ²⁰¹ సర్వోత్తముడు.

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾

196) ఈ ఆయత్, ఆయతుల్-కుర్సీ అనబడుతుంది. 'హదీస్'లో దీని యొక్క ఎన్నో శుభాలు పేర్కొనబడ్డాయి. దీనిని రాత్రి నిద్రపోవటానికి ముందు చదవటం వలన రాత్రంతా పైతాన్ నుండి రక్షణ దొరుకుతుంది. ప్రతి నమాజ్ తర్వాత కూడా చదివితే ఎన్నో పుణ్యఫలాలు ఉన్నాయి. ఇందులో అల్లాహుతతాలా యొక్క ఏకత్వం మరియు ఆయన మహిమలు చెప్పబడ్డాయి.

197) అల్-హాయ్యు (63): *The Ever-Living*. సజీవుడు, నిత్యుడు, నిత్యజీవుడు.

198) అల్-ఖయ్యూమ్ (64): *The Eternal*, శాశ్వతుడు. By whom all things subsist. విశ్వ వ్యవస్థకు ఆధారభూతుడు.

199) తస్బీర్ అల్-ముయస్సర్లో దీని తాత్పర్యం ఈ విధంగా ఇవ్వబడింది: "వారికి ముందు సంభవించున్నది మరియు ఇంతకు ముందు సంభవించింది అన్న అల్లాహ్ (సు.త.)కు బాగా తెలుసు." దీని మరొక తాత్పర్యం ఇలా ఉంది: "వారికి ముందు (పరలోకంలో) సంభవించున్నది మరియు వెనక (ఇహలోకంలో) సంభవించింది, అన్న అల్లాహుతతాలాకు బాగా తెలుసు."

200) కుర్సీ: కొందరు వ్యాఖ్యాతలు దీనిని, పాదాలుపెట్టే చోటన్నారు. కొందరు జ్ఞానం, మరి కొందరు విశ్వసామ్రాజ్యాధిపత్యం, మరికొందరు సింహాసనం ('అర్థ్') అన్నారు. కాని అల్లాహ్ (సు.త.) యొక్క 'సిఫాత్లను దివ్య ఖుర్ఆన్ మరియు సహీహ్ 'హదీస్'లలో బోధించినట్లుగా, వాటికి ఏవిధమైన తాత్పర్యాలు ఇవ్వకుండా వాటిని విశ్వసించాలి. అంటే ఇది ఒక కుర్సీ, 'అర్థ్' కాదు, మరొకటి. అది ఎలా ఉంటుంది, దానిపై అల్లాహుతతాలా ఎలా కూర్చుంటాడు మేము వివరించలేము, ఎందుకంటే ఆ వాస్తవం మనకు తెలియదు.

201) అల్-అలియ్యు (37): *The Most High*, మహోన్నతుడు. He above whom is nothing. చూడండి, 6:100. అల్-ముత'అలి (78): *The Sublime*, సర్వోన్నతుడు. చూడండి, 13:9. ఇవి అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లు. చూడండి, అల్-అ'అలా, 87:1,

256. ధర్మం విషయంలో బలవంతం లేదు.²⁰² వాస్తవానికి సన్మార్గం (దుష్ట), దుర్మార్గం నుండి సుస్వప్తం చేయబడింది. కావున కల్పిత ధైవాన్ని (‘తా’గూత్ను)²⁰³ తిరస్కరించి, అల్లాహ్‌ను విశ్వసించినవాడు, సుస్థిరమైన, ఎన్నటికీ విడిపోని ఆధారాన్ని పట్టుకున్నట్లే. మరియు అల్లాహ్ సర్వం వినేవాడు, సర్వజ్ఞుడు.

257. అల్లాహ్ విశ్వసించిన వారి సంతోషం, ఆయన వారిని చీకటి నుండి తీసి వెలుగులోకి తెస్తాడు. మరియు సత్యాన్ని తిరస్కరించిన వారి రక్షకులు కల్పితధైవాలు (‘తా’గూత్); అవి వారిని వెలుగు నుండి తీసి చీకటిలోనికి తీసుకొనిపోతాయి. అలాంటి వారు నరకాగ్నివాసులు. అందులో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు.

258. ఏమీ? అల్లాహ్ (తన అనుగ్రహంతో) సామ్రాజ్యం ఇచ్చిన తరువాత, ఇబ్రాహీమ్‌లో అతని ప్రభువు (అల్లాహ్)ను గురించి వాదించిన వ్యక్తి (నమ్రూద్) విషయం నీకు తెలియదా? ఇబ్రాహీమ్: "జీవన్మరణాలు ఎవరి ఆధీనంలో ఉన్నాయో! ఆయనే నా ప్రభువు." అని అన్నప్పుడు. అతడు: "చావు-బ్రతుకులు రెండూ నా ఆధీనంలోనే ఉన్నాయి." అని అన్నాడు. అప్పుడు ఇబ్రాహీమ్: "సరే! అల్లాహ్ సూర్యుణ్ణి తూర్పునుండి ఉదయంపజేస్తాడు; అయితే నీవు (సూర్యుణ్ణి) పడమర నుండి ఉదయంపజేయి." అని అన్నాడు. దానిలో ఆ సత్య-తిరస్కారి చికాకు

لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ
مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَ
يُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ
الْوُثْقَىٰ لَا انفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ
عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ
الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
أُولَئِكَ لَهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ
النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ
النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥٧﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ
أَن آتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّي
الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أُحْيِي وَ
أُمِيتُ قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي
بِالسُّبْحِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ
الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ وَاللَّهُ لَا

అత్యున్నతుడు.

202) ఇస్లాంధర్మం స్వీకరించమని ఎవ్వరినీ బలవంతంచేయరాదు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ (సు.త.) మంచి-చెడూ, అనే రెండుమార్గాలను చూపి, వాటిని అనుసరించటంవల్ల లభించే ప్రతిఫలాలను కూడా స్పష్టపరచాడు. కాని అల్లాహ్ (సు.త.) మార్గాన్ని అనుసరిస్తూ దానిని ఇతరులకు బోధించటాన్ని విరోధించేవారి, అత్యాచారాన్ని నిర్మూలించటానికి ధర్మపోరాటం (జిహాద్) చేయాలి. ఎందుకంటే ప్రతి వ్యక్తికీ తనకు ఇష్టమైన ధర్మాన్ని అనుసరించే స్వాతంత్ర్యం ఉంది.

203) ‘తా’గూత్ కు ఎన్నో అర్థాలున్నాయి. ముఖ్యంగా అల్లాహుత ఆలాకు బదులుగా ఆరా ధించే ప్రతి వస్తువు, అంటే ప్లే‘తాన్, విగ్రహం, రాయి, సూర్యుడు, చంద్రుడు, నక్షత్రాలు, ధైవ దూతలు, మానవులు, జన్మాతులు, గోరీలు, సాదులు, సన్యాసులు, సత్పురుషులు, మొదలైనవి.

పడ్డాడు. మరియు అల్లాహ్ దుర్మార్గం అవలంబించిన ప్రజలకు సన్మార్గం చూపడు.

259. లేక! ఒక వ్యక్తి²⁰⁴ ఇంట్లో కప్పలన్నీ కూలిపోయి, పాడుపడిన (తలక్రిందులై బోర్లాపడిన) నగరం మీదుగా పోతూ: "వాస్తవానికి! నశించి పోయిన ఈ నగరానికి అల్లాహ్ తిరిగి ఏ విధంగా జీవం పోయగలడు? " అని అన్నాడు. అప్పుడు అల్లాహ్ అతనిని మరణింపజేసి నూరు సంవత్సరాల తరువాత తిరిగి బ్రతికింపజేసి: "ఈ స్థితిలో నీవు ఎంతకాలముంటివి?" అని అడిగాడు. అతడు: "ఒక దినమో, లేక ఒక దినములో కొంత భాగమో!" అని అన్నాడు. దానికి ఆయన: "కాదు, నీవు ఇక్కడ, ఈ (మరణించిన) స్థితిలో, నూరు సంవత్సరాలు ఉంటివి. ఇక నీ అన్నపానీయాల వైపు చూడు, వాటిలో ఏమార్పూ లేదు. ఇంకా నీవు నీ గాడిదను కూడా చూడు! మేము ప్రజల కొరకు నిన్ను దృష్టాంతంగా చేయదలచాము. ఇక ఆ (గాడిద) ఎముకలను చూడు, ఏ విధంగా వాటిని ఉద్ధరించి తిరిగి వాటిపై మాంసం కప్పిత్రామో!" అని అన్నాడు. ఇవి అతనికి స్పష్టంగా తెలిసిన తరువాత అతడు: "నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడని నాకు (ఇప్పుడు) తెలిసింది!" అని అన్నాడు.

260. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) ఇబ్రాహీమ్: "ఓ నా ప్రభూ! నీవు మృతులను ఎలా సజీవులుగా చేస్తావో నాకు చూపు!" అని అన్నప్పుడు. (అల్లాహ్) అన్నాడు: "ఏమీ? నీకు విశ్వాసం లేదా?" దానికి (ఇబ్రాహీమ్): "ఉంది, కానీ నా మనస్సు తృప్తి కొరకు అడుగుతున్నాను!" అని అన్నాడు. అప్పుడు (అల్లాహ్): "నాలుగు పక్షులను తీసుకో, వాటిని బాగా మచ్చికచేసుకో! తరువాత (వాటిని కోసి) ఒక్కొక్క దాని, ఒక్కొక్క భాగాన్ని, ఒక్కొక్క కొండపై పెట్టిరా, మళ్ళీ వాటిని రమ్మని పిలుపు, అవి నీ వద్దకు ఎగురుకుంటూ

يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥٩﴾

أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَى قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّى يُحْيِي هَذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةً عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَ بَلْ لَبِثْتَ مِائَةً عَامٍ فَانظُرْ إِلَى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ وَانظُرْ إِلَى جِبْرِكَ وَ إِنَجَعَكَ آيَةٌ لِلنَّاسِ وَ انظُرْ إِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦٠﴾

وَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَى قَالَ أَوْ لِمَ تُؤْمِنُ قَالَ بَلَى وَ لَكِن لِّيَظْبِتَنَّ قَلْبِي قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَى كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا وَ اعْلَمْ

204) ఈ వ్యక్తి 'ఉజైర్' (అ.స.) అని కొందరు స'హాబీల మరియు తాబులీన్ల అభిప్రాయం. నిజం అల్లాహ్ (సు.త.)కే తెలుసు.

వస్తాయి. కాబట్టి నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వ శక్తిమంతుడు, మహా వివేకమంతుడు అని తెలుసుకో!" అని అన్నాడు.

261. అల్లాహ్ మార్గంలో తమ ధనాన్ని ఖర్చు చేసేవారి ఉపమానం: ఆ విత్తనంవలే ఉంటుంది, దేనినుండి అయితే ఏడు వెన్నులు పుట్టి ప్రతి వెన్నులో నూరేసి గింజలు ఉంటాయో! మరియు అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి హెచ్చుగా నొసంగు తాడు. మరియు అల్లాహ్ విస్తారుడు, సర్వజ్ఞుడు.

262. ఎవరైతే, అల్లాహ్ మార్గంలో తమ ధనాన్ని వ్యయంచేసి, ఆ తరువాత తాము చేసిన ఉపకారాన్ని చెప్పుకుంటూ మరియు వారిని బాధిస్తూ ఉండరో, అలాంటి వారి ప్రతిఫలం, వారి ప్రభువు వద్ద ఉంది²⁰⁵ మరియు వారికి ఎలాంటి భయమూ ఉండదు మరియు వారు దుఃఖపడరు కూడా! (1/8)

263. * మనస్సును గాయపరిచే దానం కంటే, మృదుభాషణ మరియు క్షమాగుణం ఎంతో మేలైనవి.²⁰⁶ మరియు అల్లాహ్ స్వయం సమృద్ధుడు,²⁰⁷ సహనశిలుడు.

264. ఓ విశ్వాసులారా! (కేవలం) పరులకు చూపటానికి, తన ధనం ఖర్చుచేస్తూ అల్లాహ్ ను, అంతిమదినాన్ని విశ్వసించని వాని మాదిరిగా! మీరూ చేసిన మేలును చెప్పుకోని (ఉపకారం పొందిన వారిని) కష్టపెట్టి, మీ దాన-ధర్మాలను వ్యర్థ పరచుకోకండి. ఇలాంటి వాని పోలిక మట్టి కప్పు కున్న ఒక నున్నబండపై భారీవర్షం కురిసి (మట్టి కొట్టుకుపోగా) అది ఉత్తీగా మిగిలిపోయినట్లుగా

أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٧٩﴾

مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنبُلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ وَاللَّهُ يُضْعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٨٠﴾

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتَّبِعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَنًّا وَلَا أَذَىٰ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٨١﴾

قَوْلٍ مَّعْرُوفٍ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ يَتَّبِعُهَا أَذَىٰ وَاللَّهُ عَنِّي حَلِيمٌ ﴿٨٢﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَبْطُلُوا صَدَقَتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْأَخِيرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا ۖ لَا

205) దైవప్రవక్త (స'అస) ప్రవచనం: "పునరుత్థాన దినమున అల్లాహ్ (సు.త.) మూడు రకాల వ్యక్తులలో మాట్లాడడు. వారిలో ఒకడు, తాను చేసిన మేలును మాటిమాటికి చెప్పుకునే వాడు." (స. ముస్లిం).

206) మహా ప్రవక్త (స'అస) ప్రవచనం: "అల్ కలిమతు తయ్యిబ్ సదఖా!" - మంచి మాట పలుకడం కూడా దానమే, (స. ముస్లిం, కితాబ్ అ'జ్'జకాత్).

207) 'గనియ్యున్ అల్-గనియ్యు (88): The Self-Sufficient, స్వయంసమృద్ధుడు. Free from Want. నిరపేక్షాపరుడు, సర్వసంపన్నుడు, 6:133. అల్-ముగిని (89): (సేకరించబడిన పదం), The Enricher, భాగ్యదాత. ఇవి అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లు.

ఉంటుంది.²⁰⁸ ఇలాంటి వారు తాము సంపాదించిన దాని నుండి ఏమీ చేయలేరు. మరియు అల్లాహ్ సత్య-తిరస్కారులకు సన్మార్గం చూపడు.

265. మరియు అల్లాహ్ ప్రీతిపొందే ఉద్దేశంతో మరియు ఆత్మ స్థిరత్వంతో ధనాన్ని ఖర్చు చేసే వారి పోలిక: మెట్ట భూమిపై నున్న ఒక తోటవలె ఉంటుంది. దానిపై భారీవర్షం కురిసినపుడు అది రెండింటల ఫలమునిస్తుంది. భారీవర్షం కాక చినుకులు (కురిసినా దానికి చాలు). మరియు అల్లాహ్, మీరు చేసేదంతా చూస్తున్నాడు.

266. ఏమీ? మీలో ఎవరికైనా ఖర్చూరపు మరియు ద్రాక్ష వనాలుండి, వాటి క్రిందినుండి సెలయేళ్ళు ప్రవహిస్తూ, సర్వవిధాల ఫలాలు లభిస్తూ వుండి, అతనికి ముసలితనం వచ్చి, బలహీనులైన పిల్లలున్న సమయంలో ఆ తోట మంటలుగల సుడిగాలి వీచి కాలిపోవటం, ఎవరికైనా సమ్మతమేనా? మీరు ఆలోచించటానికి, ఈ విధంగా అల్లాహ్ తన సూచన (అయాత్) లను మీకు విశదీకరిస్తున్నాడు.²⁰⁹

267. ఓ విశ్వాసులారా! మీరు సంపాదించిన దాని నుండి మరియు మేము మీ కోరకు భూమి నుండి ఉత్పత్తి చేసిన వాటి నుండి, మెల్లిన వాటినే (అల్లాహ్ మార్గంలో) ఖర్చు పెట్టండి. ఏ వస్తువుల నైతే మీరు కంఠముమాసుకునే గానీ తీసుకోరో, అలాంటి చెడ్డ వస్తువులను (ఇతరులపై) ఖర్చు చేయటానికి ఉద్దేశించకండి. మరియు అల్లాహ్ స్వయం సమృద్ధుడు, ప్రశంసనీయుడని²¹⁰

يَقْدِرُونَ عَلَى شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا ۗ وَ
اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ۝
وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمُ ابْتِغَاءَ
مَرْضَاتِ اللَّهِ وَ تَنْبِيئًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ
كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ فَآتَتْ
أُكْلَهَا ذُفْعَيْنِ ۖ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ
فَطَلَّ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝
أَيُّدٌ أَحَدُكُمْ أُنْ تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ مِّنْ
نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ ۖ لَهُ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ ۗ
أَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَةٌ ضَعْفَاءٌ ۖ فَاصْبِرْ
إِعْصَارًا فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ ۚ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ
اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ۝
يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنَ طَيِّبَاتِ مَا
كَسَبْتُمْ ۖ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ
الْأَرْضِ ۖ وَلَا تَيَسَّمُوا الْخَبِيثَاتِ مِنْهُ
تُنْفِقُونَ ۖ وَلَسْتُمْ بِأَخِيذِيهِ إِلَّا أَنْ تُغْبِضُوا

208) దీని అర్థం: ఒకడు బండ మీద ఉన్న మట్టిలో విత్తనం నాటిన తరువాత పెద్ద వర్షం కురిసి ఆ మట్టి అంతా కొట్టుకోని పోతే, ఆ విత్తనం ఏ విధంగా ఫలించ గలదు? అదేవిధంగా దానధర్మాలు చేసేవారు తాము చేసిన మేలు పడేపడే చెప్పి, ఉపకారం పొందిన వ్యక్తిని బాధపెడితే వారికెట్టి ప్రతిఫలం దొరుకదు.

209) ఇబ్నె-అబ్బాస్ మరియు ఉమర్ (ర'ది.అన్లుమ్)ల కథనం: "ఇది ఆ వ్యక్తి ఉదాహరణ, ఎవడైతే తన జీవితమంతా మంచికార్యాలు చేసి చివరరోజులలో పైతాన్ వలలో చిక్కుకొని అల్లాహ్ (సు.త.) కు అవిధేయుడైపోతాడో! అలాంటి వాడు చేసిన పుణ్యకార్యాలన్నీ వ్యర్థమైపోతాయి." (స. బుఖారీ, కీతాబ్ అల్-తఫ్సీర్).

210) 'హమీదున్, అల్-హమీదు (57): The Praiseworthy, ప్రశంసనీయుడు. He who is

తెలుసుకోండి.

268. ఖైతాన్ దారిద్ర్య ప్రమాదం చూపి (భయ పెట్టి), మిమ్మల్ని నీచకార్యాలు చేయటానికి ప్రేరేపిస్తుంటాడు. కాని అల్లాహ్ తనవైపు నుండి మిమ్మల్ని క్షమిస్తానని, అనుగ్రహిస్తానని వాగ్దానం చేస్తున్నాడు. మరియు అల్లాహ్ విస్తారుడు,²¹¹ సర్వజ్ఞుడు.

269. ఆయన తాను కోరిన వారికి వివేకాన్ని ప్రసాదిస్తాడు.²¹² మరియు వివేకం పొందినవాడు, వాస్తవంగా సర్వసంపదలను పొందినవాడే! కాని బుద్ధి మంతులు తప్ప వేరే వారు దీనిని గ్రహించలేరు.

270. మరియు, మీరు (ఇతరులపై) ఏమి ఖర్చు చేసినా, లేక ఏ మొక్కుబడి చేసుకున్నా, నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ కు అంతా తెలుస్తుంది.²¹³ మరియు దుర్మార్గులకు సహాయం చేసేవారు ఎవ్వరూ ఉండరు.

271. మీరు బహిరంగంగా దానాలు చేయటం మంచిదే! కాని, గుప్తంగా నిరుపేదలకు ఇస్తే! అది మీకు అంతకంటే మేలైనది. మరియు ఆయన మీ ఎన్నో పాపాలను (దీని వల్ల) రద్దుచేస్తాడు. మరియు మీరు చేసేదంతా అల్లాహ్ కు బాగా

فِيهِ ۖ وَعَلَّمَ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَمِيدٌ ﴿٢٦٨﴾
 الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ
 بِالْفَحْشَاءِ ۗ وَاللَّهُ يَعِدُكُمْ مَغْفِرَةً
 مِّنْهُ وَفَضْلًا ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦٩﴾
 يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَن يَشَاءُ ۗ وَمَن يُؤْتَ
 الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا ۗ وَمَا
 يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٢٧٠﴾
 وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِّنْ نَّفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ
 مِّنْ نَّذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ ۗ وَمَا
 لِلظَّالِمِينَ مِّنْ أَنْصَارٍ ﴿٢٧١﴾
 إِن تُبَدُّوا الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ ۗ وَإِن
 تُخْفُواهَا وَتُوتُوهَا الْفُقَرَاءَ فَهِيَ خَيْرٌ
 لَّكُمْ ۖ وَيُكَفِّرُ عَنْكُم مِّنْ سَيِّئَاتِكُمْ ۗ

Praised in every case. ప్రశంసార్హుడు, సర్వస్తోత్రాలకు అర్హుడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి, చూడండి, 14:1.

211) వాశి'ఉన్ అల్-వాసి'ఉ (46): *The All-Embracing*, విస్తారుడు. సర్వవ్యాప్తి, సర్వోపగతుడు, సర్వం తెలిసినవాడు, అపారుడు, ఉదారుడు. చూడండి, 2:115.

212) 'హిక్మతున్: అంటే, వివేకం, తెలివి, జ్ఞానం, సూక్ష్మబుద్ధి, నేర్పు, ప్రపంచజ్ఞానం మొదలైనవి అని అర్థం. ఇక్కడ ఖుర్ఆన్ ను మరియు దైవప్రవక్త ('స'అస) సంప్రదాయాలను అర్థంచేసుకొని, వాటి ప్రకారం నడచుకోవటం అని అర్థం. ఇద్దరు వ్యక్తులలో ఈర్ష్యపడవచ్చు: (i) అల్లాహ్ (సు.త.) ధనం ప్రసాదించగా, అతడు దానిని అల్లాహుతలలా మార్గంలో ఖర్చుచేసినాడు. (ii) అల్లాహ్ (సు.త.) వివేకం ప్రసాదించగా, అతడు దానితో న్యాయమైన తీర్పు చేసినాడు మరియు ఇతరులకు దానిని బోధించేవాడు, (స. బు'ఖారీ. కీతాబ్ అల్-ఇల్మ'వల్-హిక్మతున్).

213) ఏదైనా మంచి పనికి పూనుకొని అది పూర్తి అయితే నేను అల్లాహ్ (సు.త.) మార్గంలో ఇంత ఖర్చుచేస్తాను, లేక సత్కార్యం చేస్తాను, అని మొక్కుబడి చేసుకుంటే! దానిని పూర్తిచేయాలి. అల్లాహ్ (సు.త.) పేరట చేసే మొక్కుబడి కూడా, నమాజ్ మరియు ఉపవాసం మాదిరిగా అల్లాహ్ (సు.త.) ఆరాధనయే. కాబట్టి అల్లాహ్ (సు.త.) తప్ప ఇతరుల పేరట మొక్కుబడి చేయటం ఖిర్కా² అంటే అల్లాహ్ (సు.త.) క్షమించని మహాపాపం.

తెలుసు. (1/4)

272. * (ఓ ప్రవక్తా!) వారిని సన్మార్గాన్ని అవలంబించేటట్లు చేయటం నీ బాధ్యత కాదు. కాని, అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి సన్మార్గం చూపుతాడు. మరియు మీరు మంచి మార్గంలో ఖర్చుచేసేది మీ (మేలు) కొరకే. మీరు ఖర్చుచేసేది అల్లాహ్ ప్రీతిని పొందటానికే అయిఉండాలి. మీరు మంచి మార్గంలో ఏమి ఖర్చుచేసినా, దాని ఫలితం మీకు పూర్తిగా లభిస్తుంది మరియు మీకు ఎలాంటి అన్యాయం జరుగదు.

273. అల్లాహ్ మార్గంలో నిమగ్నులైన కారణంగా (తమ జీవనోపాధి కొరకు) భూమిలో తిరిగే అవకాశం లేక, లేమికి గురిఅయ్యే పేదవారు (ధనసహాయానికి అర్హులు). ఎరుగని మనిషి వారి అడగకపోవటాన్ని చూసి, వారు ధనవంతులని భావించవచ్చు! (కాని) వారి ముఖచిహ్నాలు చూసి నీవు వారిని గుర్తించగలవు. వారు ప్రజలను పట్టుబట్టి అడిగేవారు కారు. మరియు మీరు మంచి కొరకు ఏమి ఖర్చు చేసినా అది అల్లాహ్ కు తప్పక తెలుస్తుంది.

274. ఎవరైతే తమ సంపదను (అల్లాహ్ మార్గంలో) రేయింబవళ్ళు బహిరంగంగానూ మరియు రహస్యంగానూ ఖర్చుచేస్తారో, వారు తమ ప్రతిఫలాన్ని తమ ప్రభువువద్ద పొందుతారు. మరియు వారికి ఎలాంటి భయమూ ఉండదు మరియు వారు దుఃఖపడరు కూడా! ²¹⁴

275. ఎవరైతే వడ్డీ తింటారో! ²¹⁵ వారి స్థితి (పునరుత్థాన దినమున) ఖైతాన్ తాకడం వల్ల భ్రమపరచబడిన వ్యక్తి స్థితివలె ఉంటుంది. ఇది ఎందుకంటే! వారు: "వ్యాపారం కూడా వడ్డీ లాంటిదే!" అని చెప్పడం. కాని అల్లాహ్ వ్యాపారాన్ని ధర్మసమ్మతం ('హలాల్' చేశాడు మరియు

اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٧٢﴾

لَيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَ لَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۗ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَا يُنْفِسْكُمْ ۗ وَمَا تُنْفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ ۗ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُوَفِّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٣﴾

لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أَحْصَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ ۖ تَعْرِفُهُمْ بِسِيْبِهِمْ ۖ لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِلْحَاقًا ۗ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٢٧٤﴾

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۖ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٥﴾

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا أَلَّا يَقْوَمُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ۗ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا ۗ وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ

214) చూడండి, 'స. బుఖారి, పుస్తకం-2, 'హదీస్' నం. 504.

215) **రిబా:** వడ్డీ, అంటే ఎక్కువ తీసుకోవటం. ఒకనికి అప్పు ఇచ్చి - స్వంత ఉపయోగానికైనా సరే లేక వ్యాపారానికైనా సరే - ఇచ్చిన దానికంటే ఎక్కువ తీసుకోవటమే, వడ్డీ. అది హరామ్. అది డబ్బు అయినా సరే, లేక ఏ వస్తువు అయినా సరే. చూడండి, 30:39.

వడ్డిని నిషేధం ('హరామ్) చేశాడు. కనుక తన ప్రభువు చేసిన ఈ హితబోధ అందిన వ్యక్తి మున్నుండు వడ్డి తినటం త్యజిస్తే, అతడు పూర్వం తిన్నదెదో తిన్నాడు. అతని వ్యవహారమంతా అల్లాహ్ కే చెందుతుంది. (ఈ ఆదేశం తరువాత ఈ దుర్వ్యవహారానికి) పాల్పడేవారు నరకవాసు లవుతారు, అక్కడ వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు.

276. అల్లాహ్ వడ్డి (ఆదాయాన్ని) నశింప జేస్తాడు మరియు దాన-ధర్మాలు (చేసేవారికి) వృద్ధిని సంగ్రహిస్తాడు. మరియు సత్య-తిరస్కారుడు (కృతఘ్నుడు), పాపిష్టుడు అయిన వ్యక్తిని అల్లాహ్ ప్రేమించడు.

277. నిశ్చయంగా విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసే వారికి మరియు నమాజ్ స్థాపించేవారికి, 'జకాత్ ఇచ్చేవారికి, తమ ప్రభువు వద్ద తగిన ప్రతిఫలం లభిస్తుంది మరియు వారికి ఎలాంటి భయమూ ఉండదు మరియు వారు దుఃఖపడరు కూడా!

278. ఓ విశ్వాసులారా! అల్లాహ్ యందు భయ-భక్తులు కలిగి ఉండండి మరియు మీరు (నిజంగా) విశ్వాసులే అయితే, మీకు రావలసిన వడ్డిని విడిచిపెట్టండి.²¹⁶

279. కాని, ఒకవేళ మీరు అలా చేయకపోతే! అల్లాహ్ మరియు ఆయన సందేశహారుని తరపు నుండి యుద్ధ ప్రకటన ఉందని తెలుసుకోండి.²¹⁷ కాని మీరు పశ్చాత్తాపపడితే (వడ్డి వదలుకుంటే), మీ అసలు సొమ్ము మీకు లభిస్తుంది. మీరు (ఇతరులకు) అన్యాయం చేయకండి మరియు మీకూ అన్యాయం జరుగదు.

280. మరియు (మీ బాకీదారుడు ఆర్థిక) ఇబ్బందులలో ఉంటే, అతని పరిస్థితి, కుదిరే వరకూ గడువు నివ్వండి. ఒకవేళ మీరు దానమని వదిలిపెడితే అది మీకు ఎంతో మేల్చినది, ఇది మీకు తెలిస్తే (ఎంత బాగుండేది)!²¹⁸

وَ حَرَّمَ الرَّبُّوا فَمَنْ جَاءَكَ مَوْعِظَةً مِّن رَّبِّهِ فَانْتَهَىٰ فَلَهُ مَا سَلَفَ ۗ وَأَمَّا إِلَىٰ اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٧٦﴾
يَمْحَقُ اللَّهُ الرَّبُّوا وَيُرْبِي الصَّادِقَاتِ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٢٧٧﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَ آتَوْا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۗ وَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٨﴾
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ ذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرَّبِّوا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٧٩﴾
فَإِنْ لَّمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِّنَ اللَّهِ وَ رَسُولِهِ ۗ وَ إِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ ۖ لَا تَظْلِمُونَ وَ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾

وَ إِنْ كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ ۗ وَ أَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

216) స'హీ'హ్ బు'ఖారీ, పుస్తకం-3, 'హదీస్' నం. 299; స. బు'ఖారీ, పు-7, 'హ నం. 845.

217) స. బు. పు-3, 'హదీస్' నం. 506 మరియు స. బు'ఖారీ, పుస్తకం-9, 'హదీస్' నంబరు, 171.

218) స'హీ'హ్ బు'ఖారీ, పుస్తకం-4, 'హదీస్' నం. 687.

281. మరియు మీరు తిరిగి అల్లాహ్ సమక్షానికి చేరుకోబోయే ఆ దినానికి భయపడండి. అప్పుడు ప్రతి వ్యక్తికి తన కర్మల ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది. వారికెలాంటి అన్యాయం జరుగదు.²¹⁹

282. ఓ విశ్వాసులారా! మీరు పరస్పరం ఒక నిర్దిత కాలం కొరకు అప్పు తీసుకున్నప్పుడు, దానిని ప్రాసిపెట్టుకోండి.²²⁰ మరియు మీలో పత్రం వ్రాసివాడు, న్యాయంగా వ్రాయాలి. మరియు వ్రాసే వాడు నిరాకరించకుండా, అల్లాహ్ నేర్పినట్లు వ్రాయాలి. ఋణగ్రహీత అల్లాహ్ కు భయపడి, నిర్దిత పరతులను తగ్గించకుండా, చెప్పి వ్రాయించాలి. ఋణగ్రహీత అల్పజ్ఞాని లేక సామర్థ్యం లేనివాడు లేక బలహీనుడు మరియు తాను చెప్పి వ్రాయించలేని వాడైతే, అతని సంరక్షకుడు న్యాయంగా వ్రాయించాలి. మరియు మీలో ఇద్దరు మగ వారిని సాక్ష్యమివ్వటానికి సాక్షులుగా ఉంచుకోండి. ఇద్దరు పురుషులు దొరకని పక్షమున ఒక పురుషుడు మరియు మీకు సమ్మతమైన ఇద్దరు స్త్రీలను సాక్షులుగా తీసుకోండి. (ఎందుకంటే) వారిలో ఒకామె మరచిపోతే, రెండవ స్త్రీ ఆమెకు జ్ఞాపకం చేయించవచ్చు. మరియు పిలువబడినప్పుడు సాక్షులు, సాక్ష్యమివ్వటానికి నిరాకరించకూడదు. మరియు వ్యవహారం చిన్నదైనా పెద్దదైనా దానిని గడువు నిర్ణయంతో పాటు ప్రాసిపెట్టటానికి అశ్రద్ధ చూపకూడదు. అల్లాహ్ దృష్టిలో ఇది న్యాయసమ్మతమైనది మరియు స్థిరమైన సాక్ష్యంగా లోడ్పడుతుంది మరియు ఏ

وَ اتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَ هُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدَيْنٍ إِلَىٰ آجَلٍ مَّسْئِي فَاكْتُبُوا ۖ وَ لِيَكْتُبَ بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ ۖ وَ لَا يَأْبَ كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ فَلْيَكْتُبْ وَ لَا يُبَلِّلِ الذِّيٰ عَلَىٰ عَيْتِهِ الْحَقُّ وَ لِيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ ۖ وَ لَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْئًا فَإِن كَانَ الذِّيٰ عَلَىٰ عَيْتِهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يُبَلِّغَ هُوَ فَلْيُبَلِّغْ وَ لِيُبَيِّنْ بِالْعَدْلِ ۖ وَ اسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رِّجَالِكُمْ فَإِن لَّمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَ أَمْرَاتَيْنِ مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَن تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَىٰ ۖ وَ لَا تَسْهَوَا أَنْ تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَىٰ آجَلِهِ ۖ ذٰلِكُمْ أَوْسَطٌ عِنْدَ اللَّهِ

219) ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర'ది.అ.) కథనం: 'ఇది (ఆయత్ 281) దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ ('స'అస)పై అవతరింపజేయబడిన చివరి ఆయత్ (స. బు'ఖారీ - ఫ'త్హ్ అల్-బారీ).

220) ఈ ఆయత్ ఖుర్ఆన్ లోని అన్ని ఆయత్ల కంటే పెద్దది. దీనిని ఆయత్ దైన్ అంటారు. అప్పు ఇచ్చి పుచ్చుకోవడం ఎంతో ముఖ్య విషయం. 'హాదీస్'లలో: వడ్డీ దొరకడని అప్పు ఇవ్వడం మానుకోకూడదని మరియు అప్పు ఇచ్చేవానికి ఎంతో పుణ్యముందని పేర్కొనబడింది. కాని, ఇచ్చేవానికి అతని సొమ్ము తిరిగి రాగలదనే నమ్మకం కూడా ఉండాలి. దానికి మూడు విషయాలు సూచించబడ్డాయి: (i) దాని గడువు నిర్ణయించుకోవాలి. (ii) దానిని వ్రాయించుకోవాలి. (iii) ఇద్దరు ముస్లిం పురుషులు లేక ఒక ముస్లిం పురుషుడు మరియు ఇద్దరు ముస్లిం స్త్రీలను సాక్షులుగా పెట్టుకోవాలి.

విధమైన సందేహాలకు అవకాశం లేకుండా చేస్తుంది. కాని, మీరు అప్పటి కప్పుడు ఇచ్చి-పుచ్చుకునే (సాధారణ) లావాదేవీలు చేస్తున్నప్పుడు వ్రాయుకున్నా దోషంలేదు. కాని, వ్యాపార వ్యవహారాలు నిర్ణయించేటప్పుడు సాక్షులను పెట్టుకోండి. కాని వ్రాసేవానికి గానీ, సాక్షులకు గానీ ఏ విధమైన హాని జరుగ కూడదు. ఒకవేళ అలా జరిగితే! నిశ్చయంగా, అది మీకు పాపం. మరియు అల్లాహ్ యందు భయ-భక్తులు కలిగి ఉండండి. మరియు ఇది అల్లాహ్ మీకు నేర్పుతున్నాడు. మరియు అల్లాహ్ కు ప్రతిదాని జ్ఞానం ఉంది. (3/8)

283. * మరియు మీరు ప్రయాణంలో ఉన్నప్పుడు, (పత్రం) వ్రాసేవాడు దొరకని పక్షంలో సామ్మును కుదువ పెట్టుకోవచ్చు.²²¹ మీకు ఒకరిపై ఒకరికి నమ్మకం ఉంటే నమ్మకంగా ఇచ్చిన దానిని (అప్పును) తిరిగి అతడు వాపసు చేయాలి. మరియు తన ప్రభువైన అల్లాహ్ యందు భయ-భక్తులు కలిగి ఉండాలి. మరియు మీరు సాక్ష్యాన్ని (ఎన్నడూ) దాచకండి. మరియు (సాక్ష్యాన్ని) దాచేవాని హృదయం పాపభరితమైనది. మరియు మీరు చేసేదంతా అల్లాహ్ కు బాగా తిలుసు.

284. ఆకాశాలలో మరియు భూమిలో ఉన్నదంతా అల్లాహ్ దే! మీరు మీ మనస్సులలో ఉన్నది, వెలుబుచ్చినా లేక దాచినా అల్లాహ్ మీ నుంచి దాని లెక్క తీసుకుంటాడు.²²² మరియు ఆయన తాను కోరినవానిని క్షమిస్తాడు మరియు తాను కోరినవానిని శిక్షిస్తాడు. మరియు అల్లాహ్ ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు.

وَاقْوَمُوا لِلشَّهَادَةِ وَأَذِنُوا لَنَا تَتَابَعُوا
إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا
بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا
تَكْتُبُوهَا وَأَشْهَدُوا إِذَا تَبَايَعْتُمْ وَلَا
يُضَارَ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ وَإِنْ تَفَعَّلُوا
فَأِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ
يُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٨﴾
وَإِنْ كُنْتُمْ عَلَى سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا
كَاتِبًا فَرِهْنِ مَقْبُوضَةً فَإِنْ أَمِنَ
بَعْضُكُمْ بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِي أُؤْتِيَ
أَمَانَتَهُ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا تَكْفُرُوا
الشَّهَادَةَ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فإِنَّهُ إِثْمٌ
كَلْبٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٣٩﴾
بِاللَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَإِنْ تُبَدُّوْا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوْهُ
يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللَّهُ فَيَغْفِرْ لِمَنْ
يَشَاءُ وَيُعَذِّبْ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٠﴾

221) తాకట్టు యొక్క ఉద్దేశం, కేవలం అప్పు ఇచ్చేవాడి సామ్ము తిరిగి అతనికి దొరుకుతుందనే యధార్థానికే! అతనికి తాకట్టు పెట్టుకున్న వస్తువును ఉపయోగించుకునే హక్కు లేదు. అది వడ్డీ అవుతుంది. కాని తాకట్టు పెట్టుకున్న వస్తువుపై ఆదాయం వస్తే దాని నుండి దాని ఖర్చుతీసి మిగిలింది దాని యజమానికి ఇవ్వాలి. చూ. స. బు. పుస్తకం-3, 'హ. నం. 685.

222) ఈ ఆయత్ అవతరింపజేయబడినపుడు స'హాబీలు ధైవప్రవక్త ('స'అస) దగ్గర హాజరై ఇలా విన్నవించుకున్నారు: "ఓ ప్రవక్తా ('స'అస)! నమా'జ్, ఉపవాసం, జకాత్ మరియు జహాద్ మా శక్తికి మించినవి కావు. కాని మనస్సులో పుట్టి ఆలోచనలపై మాకు అదుపు లేదు కదా! అయినా అల్లాహుత'అలా వాటి లెక్క తీసుకుంటానని అంటున్నాడు కదా!" అప్పుడు ధైవప్రవక్త

285. ఈ ప్రవక్త తన ప్రభువు తరపు నుండి, తనపై అవతరింపజేయబడిన దానిని విశ్వసించాడు ²²³ మరియు (అదేవిధంగా) విశ్వాసులు కూడా (విశ్వసించారు). వారంతా అల్లాహ్ ను, ఆయన దూతలను, ఆయన గ్రంథాలను మరియు ఆయన ప్రవక్తలను విశ్వసించారు. వారంటారు: "మేము ఆయన ప్రవక్తల మధ్య ఎలాంటి భేద భావాలను చూపము. మరియు మేము (అదేశం) విన్నాము మరియు దానిని శిరసావహించాము, నీ క్షమాభిక్షను అర్థిస్తున్నాము, ఓ మా ప్రభూ! మా గమ్యస్థానం నీ వైపుకే ఉంది.

286. "అల్లాహ్, ఏ ప్రాణి పైననూ దాని శక్తికి మించిన భారం వేయకు. తాను సంపాదించిన దాని (పుణ్య) ఫలితం దానికి లభిస్తుంది మరియు తాను చేసిన దుష్కర్మల శిక్ష అది అనుభవిస్తుంది. ఓ మా ప్రభూ! మేము మరచినా లేక తప్పుచేసినా మమ్మల్ని పట్టకు! ఓ మా ప్రభూ! పూర్వం వారిపై మోపినట్టి భారం మాపై మోపకు. ఓ మా ప్రభూ! మేము సహించలేని భారం మాపై వేయకు. మమ్మల్ని మన్నించు, మమ్మల్ని క్షమించు మరియు మమ్మల్ని కరుణించు. నీవే మా సంరక్షకుడవు, కావున సత్య-తిరస్కారులకు విరుద్ధంగా మాకు విజయము (సహాయము) నొసగు."

أَمِنَ الرَّسُولُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَكَيْتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾
لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تَأْخُذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا إِنَّكَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

(స'అస) ఇలా సెలవిచ్చారు: "మేరిప్పుడు కేవలం విన్నాము మరియు విధేయుల మయ్యాము." అని మాత్రమే అనండి. అప్పుడు అల్లాహ్ (సు.త.) ఈ ఆయత్ అవతరింప జేశాడు: "అల్లాహ్ ఏ ప్రాణిపైననూ దాని శక్తికి మించిన భారం వేయకు" (ఇబ్నె-కసీర్, ఫ'త్వ్ అల్-ఖుదీర్). దీనిని గురించి ఇంకా ఈ 'హదీస్' కూడా ఉంది: "అల్లాహుల్-అలా నా ఉమ్మత్ వారి మనస్సులలో వచ్చిన విషయాలను క్షమిస్తాడు. కాని నాలుకతో పలికిన దానిని మరియు అమలుపరచిన దానిని లక్కలోకి తీసుకుంటాడు" (బుఖారీ, ముస్లిం). ఇమామ్ ఇబ్నె-జరీర్ 'తబరీ (ర'హ్) ఈ విధంగా అన్నారు: "అల్లాహ్ (సు.త.) లక్క విట్టిన ప్రతి దానికీ శిక్షించనవసరంలేదు. ఆయన తానుకోసం వారిని క్షమిస్తాడు కూడాను."

223) ఈ చివరి రెండు ఆయత్లు ఎంతో ఘనత గలవి. ధైవప్రవక్త (స'అస) ప్రవచనం: ఎవరైనా రాత్రి ఈ రెండు ఆయత్లను చదివితే చాలు. (స. బుఖారీ, పుస్తకం-5, 'హదీస్' నం. 345). అంటే అల్లాహ్ (సు.త.) అతనిని రక్షిస్తాడు. మరొక 'హదీస్'లో మేరాజ్ రాత్రిలో ధైవప్రవక్త (స'అస)కు దొరికిన మూడు విషయాలలో ఒకటి, ఈ రెండు ఆయతులు. (స. ముస్లిం). ***

3. సూరహ్ ఆల ఇమ్రాన్

ఆల ఇమ్రాన్: ఇమ్రాన్ పరివారం. ఈ విషయాలు (33-35) ఆయత్లలో ఉన్నాయి. ఇది మదీనహ్ లో అవతరింపజేయబడిన రెండవ లేక మూడవ సూరహ్. ఇందులో 200 ఆయాతులున్నాయి. దీని మొదటి 83 ఆయాతులలో నజ్దాన్ నుండి 9వ హిజ్రీలో వచ్చిన క్రైస్తవ రాయబారులతో జరిగిన వాదోపవాదాల వివరాలున్నాయి. ఇందులో 2వ హీ. రమదాన్ నెలలో జరిగిన బద్దో యుద్ధం 121-148 ఆయాతులలో మరియు 3వ హీ. షవ్వాల నెలలో జరిగిన ఉహుద్ యుద్ధం యొక్క విషయాలు 149-180 ఆయాతులలో ఉన్నాయి.

అనంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత
అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. అలిఫ్-లామ్-మీమ్.
2. అల్లాహ్! ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్య దేవుడు లేడు. ఆయన సజీవుడు (నిత్యుడు) విశ్వవ్యవస్థకు ఆధారభూతుడు.¹
3. ఆయన, సత్యమైన ఈ దివ్యగ్రంథాన్ని (ఓ ముహమ్మద్!) నీపై అవతరింపజేశాడు. ఇది పూర్వం అవతరింపజేయబడిన గ్రంథాలలోనుండి (మిగిలి ఉన్న సత్యాన్ని) ధృవపరుస్తోంది.² మరియు ఆయనే తొరాత్ ను మరియు ఇంజిలును³ అవతరింపజేశాడు -

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْم
اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَلِيُّ الْمُتَمُ
نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا
لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنزَلَ التَّوْرَةَ وَ
الْإِنْجِيلَ

1) చూడండి, 2:255.
2) చూడండి, 5:46, 48. 61:6.
3) ఇక్కడ (ఖుర్ఆన్ లో) పేర్కొనబడిన ఇంజిల్ మరియు తొరాత్ గ్రంథాలు అంటే 'ఈసా' ('అ.స.) మరియు మూసా ('అ.స.)లపై అవతరింపజేయబడిన దివ్య గ్రంథాలు అని అర్థం. ఆ అసలు దివ్య గ్రంథాలు ఇప్పుడు ప్రపంచంలో లేవు. ఇప్పుడు ప్రపంచంలో ఉన్న అత్యంత ప్రాచీన బైబిల్ గ్రంథాలు, గ్రీక్ భాషలో ఉన్న బ్రిటిష్ మ్యూజియంలోని Codex Sinaiticus, Codex Alexandrinus మరియు రోమ్ లోని వాటికాన్ లైబ్రరీలో ఉన్న Codex Vaticanus. ఇవి 'ఈసా' ('అ.స.) పైకి సజీవులుగా ఎత్తుకోబడిన దాదాపు 400 సంవత్సరాల తరువాత, గ్రీక్ భాషలో వ్రాయబడ్డాయి. మూసా మరియు 'ఈసా' ('అల్లెహీమ్. స.)లపై అవతరింపజేయబడిన తొరాత్ మరియు ఇంజిల్ గ్రంథాల భాష గ్రీకు కాదు. వారి మతాచారులు / విద్వాంసులు, వాటిలో ఇంత వరకు, ఎన్నో సార్లు, ఎన్నో మార్పులు చేస్తూ వచ్చారు. ఈ రోజు వాడుకలో ఉన్న బైబిల్ లో, ఆ ప్రవక్తల కొన్ని ప్రవచనాలు మరియు అసలు దివ్య ఆవిష్కృతులైన కొన్ని అంశాలు - వారి మతాచారులు / విద్వాంసులు వ్రాసిన రూపంలో - ఉన్నాయి. కాబట్టి దివ్యఖుర్ఆన్ సూచించేది ఆ ప్రవక్తలపై అవతరింపజేయబడిన ప్రవచనాలను మాత్రమే కానీ ఈ రోజు వాడుకలో ఉన్న బైబిల్ (RSV-1971) ను కాదు. చూడండి, 4:136, 5:47.

4. దీనికి ముందు ప్రజలకు సన్మార్గం చూపటానికి. మరియు (సత్యాసత్యాలను విశదీకరించే) ఈ గీటురాయిని కూడా అవతరింపజేశాడు. ⁴ నిశ్చయంగా, ఎవరైతే అల్లాహ్ ఆజ్ఞలను తిరస్కరిస్తారో వారికి కఠినశిక్ష ఉంటుంది. మరియు అల్లాహ్ సర్వశక్తిమంతుడు, ప్రతీకారం తీర్చుకోగలవాడు.

5. నిశ్చయంగా, భూమిలో గానీ మరియు ఆకాశాలలో గానీ, అల్లాహ్ కు గోప్యంగా ఉన్నది ఏదీలేదు.

6. ఆయన తన ఇష్టానుసారంగా మిమ్మల్ని (మాతృ) గర్భాలలో తీర్చిదిద్దుతాడు. ⁵ ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్య దేవుడు లేడు. ఆయన సర్వశక్తిమంతుడు, మహా వివేకవంతుడు.

7. ఆయన (అల్లాహ్)యే నీపై (ఓ ముహమ్మద్!) ఈ గ్రంథాన్ని (ఖుర్ఆన్ ను) అవతరింపజేశాడు, ఇందులో కొన్ని స్పష్టమైన అర్థమిచ్చే ఆయతులు (ముహ్కమాత్) ఉన్నాయి. అవి ఈ గ్రంథానికి మూలాలు. మరికొన్ని అస్పష్టమైనవి (ముతఫాబిహ్ తున్) ఉన్నాయి. ⁶ కావున తమ హృదయాలలో వక్రత ఉన్నవారు, సంక్షోభాన్ని రేకెత్తించటానికి మరియు గూఢార్థాలను అపేక్షించి ఎల్లప్పుడూ అస్పష్టమైన వాటి వెంటపడతారు. వాటి అసలు అర్థం అల్లాహ్ కు తప్ప మరెవ్వరికీ తెలియదు. కానీ పరిపక్వ జ్ఞానం గలవారు: "మేము

مِنْ قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَ أَنْزَلْنَا
الْفُرْقَانَ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ
اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ
ذُو انْتِقَامٍ ①

إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَىٰ عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي
الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ②

هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ
يَشَاءُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ③

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ
آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ
مُتَشَبِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ
زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ
ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ ④ وَمَا
يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرُّسُلُ خُونٌ فِي
الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِّنْ

4) చూడండి, 2:53.

5) ము'సవ్విరు, అల్-ము'సవ్విరు (14): *The Fashioner*, రూపమిచ్చేవాడు. తాను కోరిన విధంగా తన సృష్టి రూపాన్ని తీర్చిదిద్దేవాడు. చూడండి, 59:24. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి.

6) ము'హ్కమాత్: అంటే, అల్లాహుత'అలా ఆజ్ఞలను, ఆయన నిషేధించిన వాటిని, హాలాల్ చేసిన వాటిని, కఠలను మొదలైన వాటిని స్పష్టంగా తెలియజేసే ఆయతులు. ఈ ఆయతుల భావం స్పష్టంగా ఉంటుంది. ఇవి దివ్యగ్రంథ పునాదులు. వీటిని ఉమ్ముల్ కితాబ్ అని అంటారు. ఏ ఆయతుల అర్థంలో సంశయానికి తావు ఉంటుందో వాటిని ముతఫాబిహ్ తున్ అంటారు. ఏ విషయాలైతే మానవ ఇంద్రియాలకు అతీతంగా ఉన్నాయో వాటిని వివరించటానికి, వాటికి దగ్గరగా పోలిక వున్న, గోచర విషయాలకు మానవ భాషలో లభించే పదాలు ఉపయోగించబడిన ఆయతులు. ఉదా: స్వర్గం, నరకం మొదలైనవి. కావున మానవుడు ముతఫాబిహ్ తున్ ను చదివేటప్పుడు వాటిని ము'హ్కమాత్ ల వెలుగులో అర్థం చేసుకోవటానికి ప్రయత్నించాలి. ఎందుకంటే ఖుర్ఆన్ వాటిని ఉమ్ముల్ కితాబ్ గ్రంథమూలాలు, అన్నది.

దీనిని విశ్వసించాము, ప్రతి ఒక్కటి మా ప్రభువు వద్ద నుండి వచ్చినదే!" అని అంటారు. జ్ఞాన వంతులు తప్ప ఇతరులు విడివి గ్రహించలేరు.

8. (వారు ఇలా అంటారు): "ఓ మా ప్రభూ! మాకు సన్మార్గం చూపిన తరువాత మా హృదయాలను వక్రమార్గం వైపునకు పోనివ్వకు. మరియు మాపై నీ కారుణ్యాన్ని ప్రసాదించు. నిశ్చయంగా, నీవే సర్వప్రభువు. 7

9. "ఓ మా ప్రభూ! నిశ్చయంగా, నీవే మానవులందరినీ, నిస్సందేహంగా రాబోయే, ఆ దినమున సమావేశపరచేవాడవు. 8 నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ తన వాగ్దానాన్ని భంగంచేయడు."

10. నిశ్చయంగా, సత్య-తిరస్కారులైనవారికి వారి ధనంగానీ, వారి సంతానంగానీ, అల్లాహ్ కు ప్రతికూలంగా ఏ మాత్రం పనికిరావు. మరియు ఇలాంటి వారే నరకాగ్నికి ఇంధనమయ్యేవారు.

11. వారి ముగింపు ఫిర్జెను జాతి మరియు వారికి ముందున్నవారివలే ఉంటుంది. వారు మా సూచన (ఆజ్ఞ)లను తిరస్కరించారు, కాబట్టి అల్లాహ్ వారి పాపాల ఫలితంగా, వారిని పట్టుకున్నాడు. మరియు అల్లాహ్ శిక్ష విధించటంలో చాలా కఠినుడు.

12. (ఓ ప్రవక్తా!) సత్యాన్ని తిరస్కరించిన వారితో అను: "మీరు త్వరలోనే లొంగదీయబడి నరకంలో జమచేయబడతారు. మరియు అది అతి చెడ్డ విరామ స్థలము!"

13. వాస్తవానికి (బద్ర్ యుద్ధరంగంలో) మార్కానిన ఆ రెండు వర్గాలలో మీకు ఒక సూచన ఉంది. ఒక వర్గం అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడేది మరియు

عِنْدَ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو

الْأَلْبَابِ ①

رَبَّنَا لَا تُرِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَ

هَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ

الْوَهَّابُ ②

رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ

فِيهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْوَعْدَ ③

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ

أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ

شَيْئًا وَأُولَئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ ④

كَذَابِ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ

قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَآخَذَهُمُ اللَّهُ

بِذُنُوبِهِمْ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ⑤

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَتْغَلِبُونَ وَ

تُحْشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ وَبُئْسَ الْمِهَادُ ⑥

قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الَّذِينَ

فِيئَةٌ تَقَاتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْأُخْرَىٰ

7) అల్-వహ్బీ (17): *The Bestower*. సర్వప్రభుడు. సర్వవరప్రదాత, పరమదాత, ఉదారంగా దానం చేసేవాడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి. ఇంకా చూడండి, 38:35, 38:9.

8) జామి'ఉ, అల్-జామి'ఉ (87): *The Gatherer*, సమావేశపరచేవాడు. The Collector of the created beings for the day of Reckoning. ప్రోగుచేసేవాడు, కూడబెట్టేవాడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి. ఇంకా చూడండి, 4:140, 77:38.

రెండవది సత్య-తిరస్కారులది. వారు (విశ్వాసులు) వారిని (సత్య-తిరస్కారులను) రెట్టింపు సంఖ్యలో ఉన్నట్లు తమకళ్ళారాచూశారు. మరియు అల్లాహ్ తానుకోరిన వారిని తన సహాయంతో (విజయంతో) బలపరుస్తాడు. నిశ్చయంగా, దూరదృష్టి గలవారికి ఇందులో ఒక గుణపాఠముంది. ⁹

14. స్త్రీలు, సంతానం మరియు కూర్చివెట్టిన వెండి బంగారురాసులు, మేలుజాతి గుర్రాలు, పశువులు ఫాలాలు మొదలైన మనోహరమైన వస్తువుల ప్రేమ ప్రజలకు ఆకర్షణీయంగా చేయబడింది. ¹⁰ ఇదంతా ఇహలోక జీవనభోగం. కానీ, అసలైన గమ్యస్థానం అల్లాహ్ వద్దనే ఉంది. (1/2)

15. * ఇలా చెప్పు: "ఏమీ? వాటికంటే ఉత్తమమైన వాటిని నేను మీకు తెలుపనా? దైవభీతి గలవారికి, వారి ప్రభువు వద్ద స్వర్గవనాలుంటాయి. వాటి క్రింద సెలయెళ్ళు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి, అక్కడ వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు మరియు వారికి అక్కడ పవిత్ర సహవాసులు (అ'జ్వాబ్జీ) ఉంటారు మరియు వారికి అల్లాహ్ ప్రసన్నత లభిస్తుంది." మరియు అల్లాహ్ తన దాసులను కనిపెట్టుకొని ఉంటాడు.

16. ఎవరైతే: "ఓ మా ప్రభూ! మేము నిశ్చయంగా, విశ్వసించాము, కావున మా తప్పులను క్షమించు మరియు నరకాగ్నినుండి మమ్మల్ని తప్పించు." అని పలుకుతారో!

17. (అలాంటి వారే!) సహనశీలురు, సత్యవంతులు మరియు వినయ-విధేయతలు గల వారు, దానపరులు మరియు వేకువజామున ¹¹

كَافِرَةً يَرُؤُهُمْ مِثْلَهُمْ رَأَى الْعَيْنِ
 وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهِ مَن يَشَاءُ إِنَّ فِي
 ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ﴿٩٠﴾
 زِينَةً لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ
 وَ الْبَنِينَ وَ الْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ
 الذَّهَبِ وَ الْفِضَّةِ وَ الْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَ
 الْأَنْعَامِ وَ الْحَرِثِ ذَٰلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ
 الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَبَآءِ ﴿٩١﴾
 قُلْ أَوْتَيْتُكُمْ بِخَيْرٍ مِّنْ ذَٰلِكُمْ
 لِلَّذِينَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ
 تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
 فِيهَا وَأَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِّن
 اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٩٢﴾
 الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّا أَمْنَا فَاغْفِرْ
 لَنَا ذُنُوبَنَا وَتَنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿٩٣﴾
 الصَّابِرِينَ وَ الصَّادِقِينَ وَ الْقَنِينَ
 الْمُسْتَغْفِرِينَ بِأَلْسِنِهِمْ
 بِأَلْسِنِهِمْ

9) చూడండి, 8:44. ఇది 2వ హిజ్జీ శకంలో రమదాన్ నెలలో జరిగిన బదర్ యుద్ధ విషయం. ఆ యుద్ధంలో ముస్లింలు దాదాపు 313 మంది ఉంటారు. మరియు మక్కా ముస్లింలు 1000 మంది ఉంటారు. ఇది ముస్లింల మరియు ముస్లిక్ ఖురైషుల మధ్య జరిగిన మొదటి యుద్ధం. ఖురైషులు ఎంతో యుద్ధసామగ్రి తీసుకొనివస్తారు. ముస్లింలు పోరాడటానికి సిద్ధపడి రాకపోయినప్పటికీ, వారికి అల్లాహ్ (సు.త.) సహాయం లభించి, గెలుపొందుతారు.

10) చూడండి, 18:7.
 11) చూడండి, 51:18.

తమ పాపాలకు క్షమాపణ వేడుకునేవారు.

18. నిశ్చయంగా ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్య నీయుడు లేడని, అల్లాహ్, దేవదూతలు మరియు జ్ఞానవంతులు సాక్ష్యమిచ్చారు; ఆయనే న్యాయ పరిరక్షకుడు. ¹² ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్య నీయుడు లేడు! ఆయన సర్వ శక్తిమంతుడు, మహా వివేకవంతుడు.

19. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ కు సమ్మతమైన ధర్మం కేవలం అల్లాహ్ కు విధేయులవటం (ఇస్లాం) మాత్రమే. ¹³ కాని పూర్వగ్రంథప్రజలు పరస్పర ఈర్ష్యలో, వారికి జ్ఞానం లభించిన తరువాతనే భేదాభిప్రాయాలకు లోనయ్యారు. మరియు ఎవరైతే అల్లాహ్ సూచనలను తిరస్కరిస్తారో! వారు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ లెక్క తీసుకోవటంలో అతి శీఘ్రుడు (అని తెలుసుకోవాలి).

20. (ఓ ప్రవక్తా!) వారు నీలో వివాదమాడితే ఇట్లను: "నేనూ మరియు నా అనుచరులు అల్లాహ్ ప్రీతి పొందటానికి ఆయనకు సంపూర్ణంగా విధేయులం (ముష్లిములం) అయ్యాము." మరియు గ్రంథప్రజలతో మరియు నిరక్షరాస్యులతో (చదువురాని అరబ్బులతో): "ఏమీ? మీరు కూడా విధేయులయ్యారా?" అని అడుగు. వారు విధేయులైతే సన్మార్గం పొందినవారవుతారు. కాని ఒకవేళ వారు వెనుదిరిగితే, నీ బాధ్యత కేవలం సందేశాన్ని అందజేయటం మాత్రమే! మరియు అల్లాహ్ తన దాసులను కనిపెట్టుకొని ఉంటాడు. ¹⁴

21. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ఆదేశాలను (ఆయా తులను) తిరస్కరించే వారికి మరియు ఆయన ప్రవక్తలను అన్యాయంగా చంపేవారికి మరియు న్యాయసమ్మతంగా వ్యవహరించమని బోధించే

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْهَلِكُ كُلُّهُ وَ
أُولُوا الْعِلْمِ قَالِمًا بِالْقِسْطِ ۗ لَا إِلَهَ إِلَّا
هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٩١﴾

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ ۗ وَمَا
اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوْتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ
بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعِيًّا بَيْنَهُمْ
وَمَنْ يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ
سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٩٢﴾

فَإِنْ حَاجُّوكَ فَقُلْ أَسَلَمْتُ وَجْهِي
لِلَّهِ وَمَنِ اتَّبَعَنِ ۗ وَقُلْ لِلَّذِينَ أُوتُوا
الْكِتَابَ وَالْأُمِّيِّينَ ءَأَسَلَمْتُمْ ۖ فَإِنْ
أَسَلَمُوا فَقَدِ اهْتَدَوْا ۗ وَإِنْ تَوَلَّوْا
فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلْغُ ۗ وَاللَّهُ بِبَصِيرٍ
بِالْعِبَادِ ﴿٩٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَ
يَقْتُلُونَ النَّبِيَّيْنَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۖ وَ
يَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ

12) ఖాయిమన్ బిల్ఖైస్ఫ్: Maintains His creation in justly. న్యాయపరిరక్షకుడు.
అల్-ముఖ్ఫిత్ (86): (సెకరించబడిన పదం) *The Equitable*, నిష్పక్షపాతుడు. The
Justly, న్యాయవంతుడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి.
13) చూడండి, 3:85 మరియు 7:158, 25:1.
14) చూడండి, 2:96, 3:85.

ప్రజలను చంపే వారికి, బాధాకరమైన శిక్ష ఉన్నదని తెలియజెయ్యి.

22. అలాంటి వారి కర్మలు ఇహలోకమందును మరియు పరలోకమందును వృథా అవుతాయి. మరియు వారికి సహాయకులు ఎవ్వరూ ఉండరు.

23. ఏమీ? గ్రంథంలోని కొంత భాగం పొందిన వారి పరిస్థితి ఎలా ఉందో నీవు గమనించలేదా? వారి మధ్య తీర్పు చేయటానికి, 'అల్లాహ్ గ్రంథం వైపునకు రండి,' అని వారిని ఆహ్వానించినపుడు, వారిలోని ఒక వర్గంవారు విముఖులై, వెనుదిరిగి పోతారు.

24. వారు అలా చేయటానికి కారణం వారు: "నరకాగ్ని కొన్ని దినాలు మాత్రమే మమ్మల్ని తాకుతుంది." అని అనటం. మరియు వారు కల్పించుకున్న అపోహయే వారిని తమ ధర్మ విషయంలో మోసపుచ్చింది.¹⁵

25. నిస్సందేహంగా, రాబోయే ఆ (పునరుత్థాన) దినమున, మేము వారిని సమావేశపరిచినపుడు, వారి స్థితి ఎలా ఉంటుందో (ఆలోచించారా?) మరియు ప్రతి జివికి తాను చేసిన కర్మల ఫలితం పూర్తిగా నొసంగబడుతుంది. మరియు వారికెలాంటి అన్యాయం జరుగదు.

26. ఇలా అను: "ఓ అల్లాహ్, విశ్వ సామ్రాజ్యాధి పతి!¹⁶ నీవు ఇష్టపడిన వారికి రాజ్యాధికారాన్ని ప్రసాదిస్తావు మరియు నీవు కోరిన వారిని రాజ్యాధి కారం నుండి తొలగిస్తావు మరియు నీవు ఇష్టపడిన వారికి గౌరవాన్ని (శక్తిని) ప్రసాదిస్తావు మరియు నీవు కోరిన వారిని పరాభవం పాలుచేస్తావు. నీ చేతిలోనే¹⁷ మేలున్నది. నిశ్చయంగా, నీవు ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడవు.

27. "నీవు రాత్రిని పగటిలోకి ప్రవేశింపజేస్తావు మరియు పగటిని రాత్రిలోకి ప్రవేశింపజేస్తావు.

مِنَ النَّاسِ فَبَشِّرْهُمْ بَعْدَآبِ الْيَمِّ ۝
 أُولَئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي
 الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ
 نَصِيرِينَ ۝
 أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ
 الْكِتَابِ يُدْعَوْنَ إِلَى كِتَابِ اللَّهِ
 لِيَحْكَمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يُتَوَلَّى فِرْيَقًا
 مِنْهُمْ وَأَهُمْ مَعْزُومُونَ ۝
 ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِن تَسْنَا النَّارَ إِلَّا
 آيًا مَّا مَعُدُّونَ ۚ وَغَرَّهُمْ فِي دِينِهِمْ
 مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۝
 فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنَاهُمْ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ
 فِيهِ ۗ وَوَقَّيْتُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَ
 هُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۝
 قُلِ اللَّهُمَّ مَلِكُ الْمَلِكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ
 مَن تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّن تَشَاءُ وَ
 تَعَزُّ مَن تَشَاءُ وَتُزِلُّ مَن تَشَاءُ
 بِيَدِكَ الْخَبِيرُ ۚ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝
 تُؤَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي

15) చూడండి, 2:80.
 16) మాలిక్ అల్-ముల్క్ (84): *The Sovereign* of the Universe, విశ్వసామ్రాజ్యం. విశ్వ సామ్రాజ్యాధిపతి. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి. చూ. 20:114, వాగ్-63.
 17) చూడండి, 3:73.

మరియు నీవు సజవులను నిర్దిష్టలనుండి తీస్తావు మరియు నిర్దిష్టలను సజవులనుండి తీస్తావు. మరియు నీవు కోరినవారికి లెక్కలేనంత జీవనోపాధిని ప్రసాదిస్తావు."

28. విశ్వాసులు - తమ తోటి విశ్వాసులను విడిచి - సత్య-తిరస్కారులను స్నేహితులుగా చేసుకోరాదు. అలా చేసేవారికి అల్లాహ్ తో ఏ విధమైన సంబంధం లేదు. కాని, వారి దౌర్జన్యానికి భీతిపరులైతే తప్ప! అల్లాహ్ (ఆయనకే భీతిపరులై ఉండమని) మిమ్మల్ని స్వయంగా హెచ్చరిస్తున్నాడు. 18 మరియు అల్లాహ్ వైపుకే మీ మరలింపు ఉంది.

29. వారితో ఇలా అను: "మీరు మీ హృదయాలలో ఉన్నది దాచినా వెలిబుచ్చినా, అది అల్లాహ్ కు తెలుస్తుంది. మరియు భూమ్యాకాశాలలో ఉన్నదంతా ఆయనకు తెలుసు. మరియు అల్లాహ్ ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు."

30. ఆ రోజు ప్రతిప్రాణి తాను చేసిన మంచిని మరియు తాను చేసిన చెడును ప్రత్యక్షంగా చూసు కున్నప్పుడు, తనకు మరియు దానికి మధ్య దూర ముంటే, ఎంత భాగుండేదని ఆశిస్తుంది. మరియు అల్లాహ్ (తనకే భీతిపరులై ఉండమని) మిమ్మల్ని స్వయంగా హెచ్చరిస్తున్నాడు. మరియు అల్లాహ్ తన దాసులవెడల ఎంతో కనికరుడు.

31. (ఓ ప్రవక్తా!) ఇలా అను: "మీకు (నిజంగా) అల్లాహ్ పట్ల ప్రేమఉంటే మీరు నన్ను అనుసరించండి. (అప్పుడు) అల్లాహ్ మిమ్మల్ని ప్రేమిస్తాడు మరియు మీ పాపాలను క్షమిస్తాడు. మరియు అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాప్రదాత."

32. (ఇంకా) ఇలా అను: "అల్లాహ్ కు మరియు సందేశహరునికి విధేయులై ఉండండి. "వారు

الْبَيْلِ وَ تَخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَ تَخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَ تَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٨﴾

لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكُفْرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَ مَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاةً وَ يُحَذِّرُكُمْ اللَّهُ نَفْسَهُ وَ إِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٢٩﴾

قُلْ إِنْ تَحْفَظُوا مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يُعَلِّمَهُ اللَّهُ وَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ وَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٠﴾

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُحْضَرًا ۖ وَ مَّا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَ بَيْنَهَا أَمَدًا بَعِيدًا ۗ وَ يُحَذِّرُكُمْ اللَّهُ نَفْسَهُ وَ اللَّهُ رَعُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٣١﴾

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَ يُغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٢﴾

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَ الرَّسُولَ ۚ فَإِنْ

18) స. బుఖారీ, పుస్తకం-9, 'హదీస్' నం. 500. ఇంకా చూడండి, 2:257, 54:139. అల్లాహ్ (సు.త.) విశ్వాసుల ఆప్త స్నేహితుడు. ఈ ఆయత్ యొక్క ఉద్దేశం, వారితో స్నేహభావంతో కలిసి మెలసి ఉండగూడదని కాదు. ఎవరైతే మీతో మంచిగా ఉంటారో వారితో సహృదయంతో మెలుగుతూ వారితో ఇచ్చి పుచ్చుకోవడాలు, వ్యాపారాలు కూడా చేయవచ్చు.

కాదంటే! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సత్య-తిరస్కారులను ప్రేమించడు, (అని తెలుసుకోవాలి).¹⁹ (5/8)

33. * నిశ్చయంగా అల్లాహ్ ఆదమ్ ను, నూహ్ ను ఇబ్రాహీమ్ సంతతివారిని మరియు 'ఇమ్మాన్ సంతతివారిని (ఆ యా కాలపు) సర్వలోకాల (ప్రజల)పై ప్రాధాన్యత నిచ్చి ఎన్నుకున్నాడు.²⁰

34. వారంతా ఒకే పరంపరకు చెందిన వారు. మరియు అల్లాహ్ సర్వం వినేవాడు, సర్వజ్ఞుడు.

35. 'ఇమ్మాన్ భార్య ప్రార్థించింది (జ్ఞాపకం చేసుకోండి): "ఓ నా ప్రభూ! నిశ్చయంగా, నేను నా గర్భము నందున్న శిశువును నీ సేవకు²¹ అంకితం చేయటానికి మొక్కుకున్నాను, కావున నా నుండి దీనిని తప్పక స్వీకరించు. నిశ్చయంగా, నీవే సర్వం వినేవాడవు, సర్వజ్ఞుడవు."

36. తరువాత ఆమె ఆడ శిశువు (మర్కమ్)ను ప్రసవించినప్పుడు, ఆమె ఇలా విన్నవించు కున్నది: "ఓ నా ప్రభూ! నేను ఆడ శిశువును ప్రసవించాను" - ఆమె ప్రసవించినదెమిటి అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు మరియు బాలుడు బాలిక వంటివాడు కాడు - "మరియు నేను ఈమెకు మర్కమ్ అని పేరు పెట్టాను.²² మరియు నేను ఈమెను మరియు ఈమె సంతానాన్ని శపించ (బహిష్కరించ) బడిన షైతాన్ నుండి రక్షించటానికి, నీ శరణు వేడుకుంటున్నాను!"²³

تَوَلَّوْا فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٣٠﴾

اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰٓى اٰدَمَ وَ نُوحًا وَّ اٰلَ

اِبْرٰهِيْمَ وَّ اٰلَ عِمْرٰنَ عَلٰى الْعٰلَمِيْنَ ﴿٣١﴾

ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَّ اللّٰهُ سَمِيْعٌ

عَلِيْمٌ ﴿٣٢﴾

اِذْ قَالَتْ اِمْرٰتٌ عِمْرٰنَ رَبِّ اِنِّي

نَذَرْتُ لَكَ مَا فِى بَطْنِىْ مُحَرَّرًا

فَتَقَبَّلْ مِىَّٓ اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيْعُ

الْعَلِيْمُ ﴿٣٣﴾

فَلَمَّا وَضَعْتُهَا قَالَتْ رَبِّ اِنِّي وَضَعْتُهَا

اُنْثٰى وَّ اللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا وَضَعْتُ وَّ

لَيْسَ الذَّكَرُ كَالْاُنْثٰى وَاِنِّي سَمِيْتُهَا

مَرْيَمَ وَاِنِّي اُعِيْدُهَا بِكَ وَاِنِّي لَمِنَ

مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ﴿٣٤﴾

19) పై ఆయత్లో మరియు ఈ ఆయత్లో అల్లాహ్ (సు.త.) ఆజ్ఞాపాలనలో బాటు ముహమ్మద్ (స'అస)ను అనుసరించటం వల్లనే మోక్షం దొరుకుతుందని వ్యక్తపరచబడింది. దీనిని తిరస్కరించే వారిని అల్లాహుతల ఆలా ఎన్నడూ ప్రేమించడు. చూడండి, 3:85.
 20) ప్రవక్తల సంతతిలో ఇద్దరు 'ఇమ్మాన్లు పేర్కొన బడ్డారు: (i) మూసా మరియు హారూన్ (అలైహిమ్ స.)ల తండ్రి 'ఇమ్మాన్ మరియు (ii) మర్కమ్ తండ్రి 'ఇమ్మాన్. ఇక్కడ పేర్కొనబడ్డ 'ఇమ్మాన్, మర్కమ్ (అ.స.) తండ్రి అని, వ్యాఖ్యాతల అభిప్రాయం. (ఖు'ర్బుబీ, ఇబ్నె-కసీర్)
 21) ము'హర్రదన్: అంటే నీ ఆలయసేవకు అంకితం చేస్తున్నాను అని అర్థం.
 22) హాఫీజ్ ఇబ్నె ఖయ్యమ్, ఎన్నో హదీసులను పరిశీలించి క్రొత్తగా పుట్టిన బిడ్డపేరు మొదటి రోజు, లేక మూడవ రోజు లేక ఏడవ రోజు పెట్టటం మంచిదని అన్నారు.
 23) క్రొత్తగా పుట్టిన ప్రతి బిడ్డను షైతాన్ తాకుతాడు దానితో ఆ బిడ్డ ఏడుస్తోంది. కాని అల్లాహ్

37. ఆ తరువాత ఆ బాలికను, ఆమె ప్రభువు ఆదరంతో స్వీకరించి, ఆమెను ఒక మంచి స్త్రీగా పెంచాడు మరియు ఆమెను 'జకరియ్యా సంరక్షణలో ఉంచాడు. 24 'జకరియ్యా ఆమె గదికి పోయినప్పుడల్లా, ఆమె వద్ద (ఏవో కొన్ని) బోజన పదార్థాలను చూసి, ఆమెను ఇలా అడిగేవాడు: "ఓ మర్కమ్, ఇది నీ వద్దకు ఎక్కడి నుండి వచ్చింది?" ఆమె ఇలా జవాబిచ్చేది: "ఇది అల్లాహ్ వద్దనుండి వచ్చింది." నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి లెక్కలేనంత జవనోపాధిని ప్రసాదిస్తాడు.

38. అప్పుడు 'జకరియ్యా తన ప్రభువును ప్రార్థించాడు. అతను ఇలా విన్నవించుకున్నాడు: "ఓ నా ప్రభూ! నీ కనికరంతో నాకు కూడా ఒక మంచి సంతానాన్ని ప్రసాదించు. నిశ్చయంగా, నీవే ప్రార్థనలను వినేవాడవు."

39. తరువాత అతను ('జకరియ్యా) తన గదిలో నిలబడి నమూజ్ చేస్తున్నప్పుడు దేవదూతలు: "నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ నీకు య'హ్యో యొక్క శుభవార్తను ఇస్తున్నాడు. అతను, అల్లాహ్ వాక్కును ధృవపరుస్తాడు. 25 అతను మంచి నాయకుడు మరియు మనోనిగ్రహం గల ప్రవక్త అయి సద్వర్తనులలో చేరిన వాడవుతాడు." అని వినిపించారు.

فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَ
 أُنَبِّئَهَا نَبَأًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا
 كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ
 وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا قَالَ لِمَرِيَمُ آتَى
 لَكَ هَذَا قَالَتُ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ
 اللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٧﴾
 هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ قَالَ رَبِّ هَبْ
 لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ
 سَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٣٨﴾
 فَنَادَتْهُ الْمَلَائِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي
 الْمِحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيحْيَى
 مُصَدِّقًا لِمَقْدَمِ اللَّهِ وَ سَيِّدًا وَ
 حُصُونًا وَنَبِيًّا مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٣٩﴾

(సు.త.) ఈ పై'తాన్ తాకటం నుండి మర్కమ్ మరియు 'ఈసా('అ.స.)లను ఇద్దరిని రక్షించాడు. (స.బు'ఖారీ, కేతాబ్ అల్-తఫ్సీర్, ముస్లిం, కేతాబ్ అల్-ఫ'దాయిల్).
 24) 'జకరియ్యా (అ.స.) మర్కమ్ తల్లి సోదరి అయిన ఎలిసబెత్ భర్త. వారి తండ్రి పేరు హోరూన్. కావున ఆమె (మర్కమ్)ను హోరూన్ సోదరి అని ఖుర్ఆన్ (19:28)లో పేర్కొనబడింది. మర్కమ్ మరియు య'హ్యో (అలైహిమ్ స.లు) ఇద్దరూ అక్కా, చెల్లెళ్ళ బిడ్డలు అని కోందరు వ్యాఖ్యాతలు అంటారు. చూడండి, 19:8, వ్యాఖ్యానం-2.
 మర్కమ్ (అ.స.) తండ్రి పేరు 'ఇమ్మాన్. మూసా మరియు హోరూన్ (అలైహిమ్ స.లు)ల తండ్రి పేరు కూడా 'ఇమ్మాన్ (అ.స.). హోరూన్ (అ.స.) సంతతిలో చాలామంది మత గురువులు (Priests) వచ్చారు. చూడండి, 19:28, వ్యాఖ్యానం-7.
 25) అల్లాహ్ (సు.త.) వాక్కును ధృవపరుస్తాడు, అంటే 'ఈసా (అ.స.)ను, ప్రవక్త అని మరియు అతనిపై ఇంజిల్ అవతరింపజేయబడిందని ధృవపరుస్తాడు అని అర్థం. య'హ్యో' అ.స.(John), 'ఈసా (అ. స.) కంటే పెద్దవారు. వీరిద్దరు ఒకరి నొకరు బలపరచుకున్నారు.

40. అతను (జకరియ్యా) ఇలా అన్నాడు: "ఓ నా ప్రభూ! నాకు కుమారుడు ఎలా కలుగుతాడు, నాకు ముసలితనం వచ్చింది మరియు నా భార్య నేమో గొడ్డాల!" ఆయన అన్నాడు: "అలాగే జరుగుతుంది. అల్లాహ్ తాను కోరింది చేస్తాడు." ²⁶

41. అతను (జకరియ్యా) ఇలా మనవి చేసు కున్నాడు: "ఓ నా ప్రభూ! నా కొరకు ఏదైనా సూచన నియమించు." ఆయన జవాబిచ్చాడు: "నీకు సూచన ఏమిటంటే, నీవు మూడురోజుల వరకు సైగలతో తప్ప ప్రజలతో మాట్లాడ లేవు. నీవు ఎక్కువగా నీ ప్రభువును స్మరించు. మరియు సాయంకాలమునందును మరియు ఉదయము నందును ఆయన పవిత్రతను కొనియాడు."

42. మరియు దేవదూతలు: "ఓ మర్యమ్! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ నిన్ను ఎన్నుకున్నాడు. మరియు నిన్ను పరిశుద్ధపరిచాడు. మరియు (నీ కాలపు) సర్వలోకాలలోని స్త్రీలలో నిన్ను ఎన్ను కున్నాడు. అని అన్న విషయం (జ్ఞాపకం చేసుకోండి).

43. (వారింకా ఇలా అన్నారు): "ఓ మర్యమ్! నీవు నీ ప్రభువుకు విధేయురాలుగా ఉండు. (ఆయన సాన్నిధ్యంలో) సాష్టాంగం (సజ్జా) చెయ్యి. మరియు వంగే (దుకూడ చేసే) ²⁷వారితోకలిసి వంగు (దుకూడ చెయ్యి)."

44. (ఓ ప్రవక్తా!) ఇవన్నీ అగోచరమైన వార్తలు. వాటిని మేము నీకు దివ్యజ్ఞానం (వహీ) ద్వారా తెలుపుతున్నాము. మర్యమ్ సందక్షకుడు ఎవరు కావాలని, వారు (ఆలయ సేవకులు) తమ కలములను విసిరినపుడు, నీవు వారిదగ్గర లేవు మరియు వారు వాదించుకున్నప్పుడు కూడా నీవు వారి దగ్గర లేవు. ²⁸

قَالَ رَبِّ اَنْى يَكُون لى غُلْمٌ وَّ قَدْ
بَلَغَتِ الْكِبَرَ وَاْمْرَاتى عَاقِرٌ قَالَ
كَذٰلِكَ اللّٰهُ يَفْعَلُ مَا يَشَآءُ ﴿٢٦﴾

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لى آيَةً قَالَ اِيْتىكَ اَلَّا
تُكَلِّمِ النَّاسَ ثَلَاثَةَ اَيَّامٍ اِلَّا رَمْرًا ۗ
اَذْكُرْ رَبَّكَ كَثِيْرًا وَّ سَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَا
الْبَكْرِ ﴿٢٧﴾

وَ اِذْ قَالَتِ الْمَلِكَةُ لِمِْرىمُ اِنَّ اللّٰهَ
اصْطَفٰكِ وَاظْفَقَكِ وَاظْفَقَكِ عَلٰى
نِسَاءِ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٢٨﴾

مِْرىمُ اقْنُتِ لِرَبِّكِ وَاَسْجُدِى وَا
ارْكَعِى مَعَ الرَّاكِعِيْنَ ﴿٢٩﴾

ذٰلِكَ مِنْ اَنْبَآءِ الْغَيْبِ نُوْحِيْهِ اِلَيْكَ
وَ مَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ يُلْقُوْنَ
اَقْلَامَهُمْ اِيْنَهُمْ يَكْفُلُ مَرْىمَ وَا مَا
كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ يَخْتَصِمُوْنَ ﴿٣٠﴾

26) యహ్యీ ('అ.స.), 'ఈసా ('అ.స.) కంటే పెద్దవారని ఈ ఆయత్ వల్ల స్పష్టమౌతోంది. 'ఈసా ('అ.స.) ప్రస్తావన ముందు వస్తుంది.

27) చూడండి, 2:43, వ్యాఖ్యానం-36.

28) ముహమ్మద్ ('అస)కు అగోచరజ్ఞానం లేదు, అని ఈ ఆయత్ ద్వారా స్పష్టంగా

45. దేవదూతలు ఇలా అన్నది (జ్ఞాపకం చేసుకోండి): "ఓ మర్యమ్! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్! నీకు తన వాక్కును గురించి శుభవార్తను ఇస్తున్నాడు. 29 అతని పేరు: "మసీహ్ 'ఈసా బిబ్నై మర్యమ్! అతను ఇహలోకంలోనూ మరియు పరలోకంలోనూ గౌరవనీయుడైనవాడై మరియు (అల్లాహ్) సామీప్యం పొందిన వారిలో ఒకడై ఉంటాడు.

46. "మరియు అతను ప్రజలలో ఉయ్యాలలో ఉండగానే మాట్లాడుతాడు మరియు పెద్దవాడైన తరువాత కూడా (మాట్లాడుతాడు) మరియు సత్పురుషులలో ఒకడై ఉంటాడు." 30

47. ఆమె (మర్యమ్) ఇలా అన్నది: "ఓ నా ప్రభూ! నాకు కుమారుడు ఎలా కలుగుతాడు? ఏ పురుషుడు కూడా నన్ను ముట్టలేదే?" ఇలా సమాధానమిచ్చాడు: "అల్లాహ్ తాను కోరింది ఇదే విధంగా సృష్టిస్తాడు. ఆయన ఒక పని చేయాలని నిర్ణయించినపుడు కేవలం దానిని: 'అయిషా!' అని అంటాడు, అంటే అది అయిపోతుంది."

48. మరియు ఆయన (అల్లాహ్) అతనికి గ్రంథాన్ని మరియు వివేకాన్ని మరియు తొరాతును మరియు ఇంజీలును నేర్పుతాడు.

49. మరియు అతనిని ఇస్రాయిల్ సంతతి వారి వైపుకు సందేశహరునిగా పంపుతాడు. (అతను ఇలా అంటాడు): "నిశ్చయంగా, నేను మీ ప్రభువు తరపు నుండి మీ వద్దకు సూచన (ఆయత్) తీసుకొనివచ్చాను. నిశ్చయంగా, నేను మీ కొరకు మట్టిలో పక్షికారంలో ఒక బొమ్మను తయారుచేసి

إِذْ قَالَتِ الْمَلِكَةُ لِيٰمِرْيَمُ إِنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِّنْهُۥٓ اِسْمُهُۥ الْمَسِيْحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ ﴿۲۹﴾

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا ۭ وَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿۳۰﴾

قَالَتْ رَبِّ اَنْىٰ يَكُوْنُ لىّ وَلَدٌ وَّ لَمْ يَمَسِّنِىۡ بَشْرًا ۗ قَالَ كَذٰلِكَ اَللّٰهُ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۗ اِذَا قَضٰى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهُ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿۳۱﴾

وَيُعَلِّمُهٗ الْكِتٰبَ وَ الْحِكْمَةَ وَ التَّوْرٰتَ وَ الْاِنجِيْلَ ﴿۳۲﴾

وَ سُوْرًا اِلٰى بَنِيۡ اِسْرٰٓءِيْلَ ۗ اِنّٰى قَدْ جِئْتُكُمْ بِاٰیَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ ۗ اِنّٰى اَخْلَقْتُ لَكُمْ مِّنَ الطَّيْنِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَاَنْفُخْ فِيْهِ فَيَكُوْنُ طَيْرًا ۗ بِاِذْنِ اللّٰهِ

తలుస్తుంది. ఏ ప్రవక్తకు కూడా అల్లాహ్ (సు.త.) అన్ని విషయాల అగోచర జ్ఞానం ఇవ్వలేదు. అల్లాహుత'అలా తెలపాలనుకున్నంత మట్టుకే వారికి తెలిపాడు. 29) ఈ ఆయత్లో కలిమతుల్లాహ్, అల్లాహ్ (సు.త.) వాక్కు అని 'ఈసా' (అ.స.) సంబోధించ బడ్డారు. అంటే అతను తండ్రి లేకుండా కేవలం అల్లాహ్ (సు.త.) వాక్కుద్వారా: "అయిషా." అని అనగానే, (తనతల్లి, మర్యమ్ గర్భంలో) అయిషాయారు; ఏవిధంగానైతే ఆదమ్ (అ.స.) ను అల్లాహ్ (సు.త.) తల్లి-దండ్రు లేనిదే మరియు 'హవ్వ'ను తల్లిలేనిదే సృష్టించాడో! చూ. 3:59. 30) చూడండి, 'సహీహ్ బుఖారీ, పుస్తకం-4, 'హదీస్' నం. 645.

దానిలో శ్వాసను ఊదుతాను! అప్పుడది అల్లాహ్ ఆజ్ఞలో పక్షి అవుతుంది. మరియు నేను అల్లాహ్ ఆజ్ఞలో పుట్టుగ్రుడ్డిని,³¹ కుఘురోగిని బాగుచేస్తాను మరియు మృతుణ్ణి బ్రతికిస్తాను. మరియు మీరు తినేది, ఇండ్లలో కూడబెట్టేది మీకు తెలుపుతాను. మీరు విశ్వాసులే అయితే! నిశ్చయంగా, ఇందులో మీకు ఒక గొప్ప సూచన (ఆయాతీ) ఉంది.

50. "మరియు నేను, ప్రస్తుతం తౌరాత్లో (మిగిలి ఉన్న సత్యాన్ని) ధృవపరచటానికి మరియు పూర్వం మీకు నిషేధించబడిన (హరామ్ చేయబడిన) కొన్ని వస్తువులను ధర్మసమ్మతం (హాలాల్) చేయటానికి (వచ్చాను).³² మరియు నేను మీ ప్రభువు తరపునుండి మీ వద్దకు అద్భుత సూచనలు (ఆయాతీ) తీసుకొని వచ్చాను, కావున మీరు అల్లాహ్ యందు భయ-భక్తులు కలిగి ఉండండి మరియు నన్ను అనుసరించండి!

51. "నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ నా ప్రభువు మరియు మీ ప్రభువు కూడాను, కావున మీరు ఆయననే ఆరాధించండి. ఇదే ఋజుమార్గము." (3/4)

52. * 'ఈసా వారిలో సత్య-తిరస్కారాన్ని కనుగొని ఇలా ప్రశ్నించాడు: "అల్లాహ్ మార్గంలో నాకు సహాయకులుగా ఎవరు ఉంటారు?" (అప్పుడతని) శిష్యులు³³ ఇలా జవాబిచ్చారు: "మేము నీకు అల్లాహ్ మార్గంలో సహాయకులముగా ఉంటాము. మేము అల్లాహ్ ను విశ్వసించాము మరియు మేము అల్లాకు విధేయులము (ముస్లింలము) అయ్యామని, నీవు మాకు సాక్షిగా ఉండ."

53. "ఓ మా ప్రభూ! నీవు అవతరింపజేసిన

وَأُتِي الْأَكْمَةَ وَالْأَبْرَصَ وَالْحُمَى
الْمَوْتَى بِإِذْنِ اللَّهِ وَ أَنْبَأَكُمْ بِمَا
تَأْكُلُونَ وَ مَا تَدَّخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿٥٠﴾

وَأُتِي الْأَكْمَةَ وَالْأَبْرَصَ وَالْحُمَى
الْمَوْتَى بِإِذْنِ اللَّهِ وَ أَنْبَأَكُمْ بِمَا
تَأْكُلُونَ وَ مَا تَدَّخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿٥٠﴾

إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا
صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٥١﴾

فَلَمَّا أَحَسَّ عَيْسَى مِنْهُمْ الْكُفْرَ
قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ
الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ آمَنَّا
بِاللَّهِ وَ أَشْهَدُ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٥٢﴾

رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَ اتَّبَعْنَا

31) ఇక్కడ "అల్లాహ్ (సు.త.) ఆజ్ఞలో" అని రెండుసార్లు పలకడంలో, 'ఈసా' (అ.స.) తనకు స్వయంగా ఏ విధమైన దివ్యశక్తులు లేవని మరియు అతను ఏది చేసినా అల్లాహుతతలా ఆజ్ఞలో మాత్రమే చేశారని, స్పష్టమవుతోంది.

32) ఇవి అల్లాహ్ (సు.త.) శిక్షగా ఇస్రాయిలు సంతతి వారికి 'హరామ్ చేసినవి కావచ్చు. లేక వారి మతగురువులు 'హరామ్ చేసినవి కావచ్చు.

33) 'హవారియున్': 'హవారి యొక్క బహువచనం. అంటే సహాయకులు అని అర్థం. (స. ఋ.).

సందేశాన్ని మేము విశ్వసించాము మరియు మేము ఈ సందేశహరుణ్ణి అనుసరించాము. కావున మమ్మల్ని సాక్షులలో వ్రాసుకో!"

54. మరియు వారు (ఇస్రాయీల్ సంతతిలోని అవెశ్వాసులు, ఈసాకు విరుద్ధంగా) కుట్రలు చేశారు. మరియు అల్లాహ్ (వారి కుట్రలకు విరుద్ధంగా) పన్నాగాలు పన్నాడు. ఎత్తులు వేయటంలో అల్లాహ్ అత్యుత్తముడు!

55. (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) అప్పుడు అల్లాహ్ ఇలా అన్నాడు: "ఓ 'ఈసా! నేను నిన్ను తీసుకుంటాను మరియు నిన్ను నా వైపునకు ఎత్తుకుంటాను మరియు సత్య-తిరస్కారుల నుండి నిన్ను శుద్ధపరుస్తాను మరియు నిన్ను అనుసరించిన వారిని, పునరుత్థానదినం వరకు సత్య-తిరస్కారులకు పైచేయిగా ఉండేటట్లు చేస్తాను.³⁴ చివరకు మీరంతా నా వద్దకే మరలి రావలసి ఉంది. అప్పుడు నేను మీ మధ్య తలెత్తిన విభేదాలను గురించి తీర్పుచేస్తాను.

56. "ఇక సత్య-తిరస్కారులకు ఇహలోకంలో మరియు పరలోకంలోనూ కఠినమైన శిక్ష విధిస్తాను. మరియు వారికి సహాయం చేసేవారు ఎవ్వరూ ఉండరు."

57. మరియు విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసే వారికి (అల్లాహ్) పరిపూర్ణ ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడు. మరియు అల్లాహ్ దుర్మార్గులు అంటి ఇష్టపడడు.

58. (ఓ ముహమ్మద్!) మేము నీకు ఈ సూచన (ఆయాతీ)లను వినిపిస్తున్నాము. మరియు ఇవి వివేకంతో సింఠిన ఉపదేశాలు.

59. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ దృష్టిలో 'ఈసా ఉపమానం, ఆదమ్ ఉపమానం వంటిదే. ఆయన (ఆదమ్ను) మట్టిలో సృజించి: "అయిషా!" అని

الرَّسُولَ فَكَتَبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿٣٩﴾

وَمَكَرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرٌ
الْمُكَرِّينَ ﴿٤٠﴾

إِذْ قَالَ اللَّهُ لِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَ
رَافِعِكَ إِلَى وَ مَطَهَّرَكَ مِنَ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَجَاعِلِ الَّذِينَ
اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ
كَفَرُوا كَقَرِّوَا إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ ثُمَّ
إِلَى مَرَجِعِكُمْ فَأَحْكُمُ
بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنْتُمْ
فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٤١﴾

فَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا
فَأَعَدُّبُهُمْ عَذَابًا
شَدِيدًا فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَ مَا لَهُمْ
مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٤٢﴾

وَأَمَّا الَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَيُؤْتِيهِمْ أَجْرَهُمْ
وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ
الظَّالِمِينَ ﴿٤٣﴾

ذَلِكَ نَتْلُوهُ
عَلَيْكَ مِنَ الْآيَاتِ وَالذِّكْرِ
الْحَكِيمِ ﴿٤٤﴾
إِنَّ مَثَلَ عِيسَى
عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ
آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ
تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ
لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٥﴾

34) చూడండి, 4:159 మరియు 'సహీహ్ బుఖారీ, పుస్తకం-4, 'హదీస్' నం. 657 మరియు 'సహీహ్ బుఖారీ, పుస్తకం-4, అధ్యాయం-21.

అన్నాడు. అంతే అతను అయిపోయాడు.³⁵

60. ఈ సత్యం నీ ప్రభువు తరపు నుండి వచ్చింది, కావున నీవు శంకించేవారిలో చేరిన వాడవు కావద్దు.

61. ఈ జ్ఞానం నీకు అందిన తర్వాత కూడా ఎవడైనా నీతో అతనిని ('ఈసాను) గురించి వివాదానికి దిగితే, ఇలా అను: "రండి! మేము మరియు మీరు కలిసి, మా కుమారులను మరియు మీ కుమారులను; మా స్త్రీలను మరియు మీ స్త్రీలను పిలుచుకొని, అందరమూ కలిసి: 'అసత్యం పలికే వారిపై అల్లాహ్ శాపం (బహిష్కారం) పడుగాక!' అని హృదయ పూర్వకంగా ప్రార్థిద్దాము."³⁶

62. నిశ్చయంగా ఇదే ('ఈసానుగురించిన) సత్య గాథ. మరియు అల్లాహ్ తప్ప వేరే ఆరాధ్యనీయుడు లేడు. మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మాత్రమే సర్వ శక్తిమంతుడు, మహా వివేకవంతుడు.

63. ఒకవేళ వారు వెనుదిరిగితే! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ కు కల్లోలం రేకెత్తించే వారిని గురించి బాగా తెలుసు.

64. ఇలా అను: "ఓ గ్రంథ ప్రజలారా! మాకూ మరియు మీకూ మధ్య ఉమ్మడిగా ఉన్న ధర్మ విషయం (ఉత్తరువు) వైపునకు రండి, అది ఏమిటంటే: 'మనం అల్లాహ్ తప్ప మరెవ్వరినీ ఆరాధించకూడదు, ఆయనకు భాగస్వాములను ఎవ్వరినీ నిలబెట్టకూడదు మరియు అల్లాహ్ తప్ప, మన వారిలోనుండి ఎవ్వరినీ ప్రభువులుగా

الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُنْ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿٦٠﴾

فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ آبَاءَنَا وَآبَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ۗ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكٰذِبِينَ ﴿٦١﴾

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ ۗ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ ۗ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٢﴾

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلَيْهِم بِأَلْمُفْسِدِينَ ﴿٦٣﴾

قُلْ يَا هَلْهَلَّ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ ۗ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا ۗ وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا

35) ఆదం (అ.స.) మట్టిలో సృష్టించబడ్డారు. చూడండి, 18:37, 22:5, 30:20, 35:11, 40:67.
36) ఇది 9వ హిజ్జ విషయం. నజ్రాన్ నుండి క్రైస్తవ బృందం ఒకటి దైవప్రవక్త (స'అస)లో కలవటానికి మదీనహ్ కు వస్తుంది. వారికి 'ఈసా (అ.స.) గురించి ఉన్న మూఢ విశ్వాసాలను గురించి వాదవివాదాలు జరిగిన తరువాత, దైవప్రవక్త (స'అస) శపథం (ముబాహాలహ్) కొరకు సిద్ధపడ్డారు. ముబాహాలహ్ అంటే, తమ తమ కుమారులను మరియు స్త్రీలను ఒకచోట చేర్చి: "ఎవరు అసత్యం పలుకుతున్నారో వారు అల్లాహ్ (సు.త.) శాసానికి పాత్రులై నశించిపోవు గాక!" అని అల్లాహుత ఆలా పేరుతో శపథం చేయటం. శపథం చేయటానికి భయపడి, ఆ క్రైస్తవ నాయకులు జ'జోయా ఇవ్వటానికి అంగీకరిస్తారు.

చేసుకోరాదు.³⁷ వారు (సమ్మతించక) తిరిగిపోతే: "మేము నిశ్చయంగా అల్లాహ్ కు విధేయులము (ముస్లింలము), దీనికి మీరు సాక్షులుగా ఉండండి." అని పలుకు.³⁸

65. ఓ గ్రంథ ప్రజలారా! ఇబ్రాహీమ్ (ధర్మాన్ని) గురించి మీరు ఎందుకు వాదులాడుతున్నారు? తోరాతు మరియు ఇంజిల్లు అతని తరువాతనే అవతరించాయి కదా! ఇది మీరు అర్థం చేసుకోలేరా?

66. అవును, మీరే వారు! తెలిసివున్న విషయాలను గురించి వాదులాడిన వారు. అయితే మీకేమీ తెలియని విషయాలను గురించి ఎందుకు వాదులాడుతున్నారు? మరియు అల్లాహ్ కు అంతా తెలుసు, కానీ మీకు ఏమీ తెలియదు.

67. ఇబ్రాహీమ్ యూదుడూ కాడు మరియు క్రైస్తవుడూ కాడు! కాని అతను ఏకదైవ సిద్ధాంతంపై ఉన్నవాడు ('హానీఫ్), అల్లాహ్ కు విధేయుడు (ముస్లిం) మరియు అతడు ఏ మాత్రం (అల్లాహ్ కు) సాటి కల్పించేవాడు (ముఖ్బీక్) కాడు.³⁹

68. నిశ్చయంగా, ఇబ్రాహీమ్ తో దగ్గరి సంబంధం గలవారంటే, అతనిని అనుసరించేవారు మరియు ఈ ప్రవక్త (ముహమ్మద్) మరియు (ఇతనిని) విశ్వసించిన వారు. మరియు అల్లాహ్ యే విశ్వాసుల సంరక్షకుడు.⁴⁰

69. గ్రంథ ప్రజలలోని ఒక వర్గం వారు, మిమ్మల్ని మార్గభ్రష్టులు చేయాలని కోరు తున్నారు. కాని వారు తమను తాము తప్ప మరెవ్వరినీ మార్గభ్రష్టులు చేయటం లేదు, కాని వారది గ్రహించటం లేదు.

اشْهَدُوا بِآيَاتِنَا مُسْلِمُونَ ﴿٣٧﴾

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَحْجُونَ فِي آيَاتِنَا وَمَا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ إِلَّا مِنْ بَعْدِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣٨﴾

هَآأَنْتُمْ هَآؤَآءِ حَآجَجْتُمْ فِيهَا لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ فَلِمَ تُحَآجُونَ فِيهَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ ۗ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ ۗ أَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

مَا كَانَ إِبْرَٰهِيْمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا ۗ وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا ۗ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٤٠﴾

إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَٰهِيْمَ لَلَّذِينَ آمَنُوا وَهَذَا النَّبِيُّ ۗ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاللّٰهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤١﴾

وَدَّتْ كَآفَّةً مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَضِلُّوكُمْ ۗ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ ۗ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٤٢﴾

37) యూదులు 'ఉజైర్ (అ.స.)ను అల్లాహ్ (సు.త.) కుమారుడని మరియు క్రైస్తవులు 'ఈసా (అ.స.)ను అల్లాహుత'అలా కుమారుడని అంటారు. ఇలాంటి వాదాలలో ప్రవక్తలను అల్లాహ్ (సు.త.)కు భాగస్వాములుగా చేస్తున్నారు. చూడండి, 9:30-31.

38) చూడండి, 'స'హీహ్ బు'ఖారీ, పుస్తకం-6, 'హదీస్' నం. 75.

39) చూడండి, 2:135.

40) చూడండి, 16:123.

70. "ఓ గ్రంథప్రజలారా! మీరు అల్లాహ్ సూచన (ఆయాతీలను ఎందుకు తిరస్కరిస్తున్నారు? మరియు వాటికి మీరే సాక్షులుగా ఉన్నారు కదా!"

71. "ఓ గ్రంథ ప్రజలారా! తెలిసిఉండి కూడా మీరు సత్యాన్ని అసత్యంతో ఎందుకు కప్పిపుచ్చుతున్నారు? మరియు మీకు తెలిసిఉండి కూడా సత్యాన్ని ఎందుకు దాస్తున్నారు?"⁴¹

72. మరియు గ్రంథ ప్రజలలోని కొందరు (పరస్పరం ఇలా చెప్పుకుంటారు): "(ఈప్రవక్తను) విశ్వసించినవారి (ముస్లింల) పై అవతరింపజేయబడిన దానిని ఉదయం విశ్వసించండి మరియు సాయంత్రం తిరస్కరించండి. (ఇలా చేస్తే) బహుశా, వారు కూడా (తమ విశ్వాసం నుండి) తిరిగి షోతారేమో!"

73. మరియు (పరస్పరం ఇలా చెప్పుకుంటారు): "మీ ధర్మాన్ని అనుసరించేవారిని తప్ప మరెవ్వరినీ నమ్మకండి." (ఓ ప్రవక్తా!) నీవు వారితో అను: "నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మార్గ దర్శకత్వమే సరైన మార్గదర్శకత్వం." (వారు ఇంకా ఇలా అంటారు): "మీకు ఇవ్వబడినటువంటిది ఇంకెవరికైనా ఇవ్వబడుతుందని, లేక వారు మీ ప్రభువు సమక్షంలో మీతో వాదిస్తారని, (నమ్మకండి)." వారితో అను: "నిశ్చయంగా, అనుగ్రహం అల్లాహ్ చేతిలోనే ఉంది; ఆయన దానిని తాను కోరిన వారికి ప్రసాదిస్తాడు. మరియు అల్లాహ్ విస్తారుడు, సర్వజ్ఞుడు."⁴²

74. ఆయన తాను కోరిన వారిని తన కారుణ్యం కొరకు ప్రత్యేకించుకుంటాడు. మరియు అల్లాహ్ దాతృత్వంలో సర్వోత్తముడు. (7/8)

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٧٠﴾

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَلْبِسُونَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَ أَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٧١﴾

وَ قَالَتْ طَائِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ آمِنُوا بِالَّذِي أُنزِلَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَجَهَ النَّهَارِ وَ اكْفُرُوا الْآخِرَةَ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٧٢﴾

وَلَا تَتُومِنُوا إِلَّا لِمَنْ تَبِعَ دِينَكُمْ قُلْ إِنَّ الْهُدَىٰ هُدَىٰ اللَّهِ أَنْ يُؤْتَىٰ أَحَدٌ مِّثْلَ مَا أُوتِيْتُمْ أَوْ يُحَاجُّوْكُمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ قُلْ إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٧٣﴾

يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾

41) చూడండి, 2:42.
 42) ఈ వాక్యపు తాత్పర్యం ఈ విధంగా కూడా ఉంది: "ఆయన మీకు (ఒకప్పుడు) ఇచ్చినట్టి దానిని (దివ్యజ్ఞానాన్ని) మరొకరికి కూడా ఇచ్చారని (భయపడుతున్నారా?) లేదా వారు మీ ప్రభువు సమక్షంలో మీతో వాదిస్తారని (భయపడుతున్నారా)?" వారితో అను: "నిశ్చయంగా, అనుగ్రహం అల్లాహ్ చేతిలోనే ఉంది; ఆయన దానిని తాను కోరిన వారికి ప్రసాదిస్తాడు. మరియు అల్లాహ్ విస్తారుడు, సర్వజ్ఞుడు."

75. * మరియు గ్రంథప్రజలలో ఎలాంటి వాడున్నాడంటే: నీవు అతనికి ధనరాసులు ఇచ్చినా అతడు వాటిని నమ్మకంగా నీకు తిరిగి అప్పగిస్తాడు. మరొకడు వారిలో ఎలాంటి వాడంటే: నీవతన్ని నమ్మి ఒక్కడీనారు ఇచ్చినా అతడు దానిని - నీవతని వెంటబడితేనే కానీ - నీకు తిరిగి ఇవ్వడు. ఇలాంటి వారు ఏమంటారంటే: "నిరక్షరాస్యుల (యూదులు కానివారి) పట్ల ఎలా వ్యవహరించినా మాపై ఎలాంటి దోషంలేదు." మరియు వారు తెలిసి ఉండి కూడా అల్లాహ్ ను గురించి అబద్ధాలాడుతున్నారు. ⁴³

76. వాస్తవానికి, ఎవడు తన ఒప్పందాన్ని పూర్తి చేసి దైవభీతి కలిగి ఉంటాడో; అలాంటి దైవభీతి గలవారిని నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ప్రేమిస్తాడు.

77. నిశ్చయంగా, ఎవరైతే తాము అల్లాహ్ తో చేసిన ఒప్పందాన్ని మరియు తమ ప్రమాణాలను స్వల్పలాభాలకు అమ్ముకుంటారో, అలాంటి వారికి పరలోక జీవితంలో ఎలాంటి భాగం ఉండదు మరియు పునరుత్థాన దినమున అల్లాహ్ వారిలో మాట్లాడడు మరియు వారివైపు కూడా చూడడు మరియు వారిని పరిశుద్ధులుగాచేయడు మరియు వారికి బాధాకరమైన శిక్ష ఉంటుంది.

78. మరియు మీరు అది గ్రంథంలోనిదని భావించాలని, వాస్తవానికి వారిలో కొందరు తమ నాలుకలను త్రిప్పి గ్రంథాన్ని చదువుతారు, కాని (నిజానికి) అది గ్రంథంలోనిది కాదు; మరియు వారు: "అది అల్లాహ్ దగ్గర నుండి వచ్చింది." అని అంటారు, కాని అది (నిజానికి) అల్లాహ్ దగ్గర నుండి వచ్చింది కాదు మరియు వారు తెలిసి కూడా అల్లాహ్ పై అబద్ధాలు పలుకుతున్నారు.

وَمِنَ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنَ إِن تَأْمَنهُ
بِقِنطَارٍ يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنَ إِن
تَأْمَنهُ بِدِينَارٍ لَّا يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ إِلَّا مَا
دُمَّتْ عَلَيْهِ قَآئِبًا ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا
لَيْسَ عَلَيْنَا فِي الْأَرْبَابِ سَبِيلٌ وَيَقُولُونَ
عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٤٣﴾

بَلَىٰ مَنَ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ
يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٤٤﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَ
آيَاتِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَا
خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ
اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ
لَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٥﴾

وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلُونِ السِّنَّةَ
بِالْكِتَابِ لِتَحْسَبُوهُ مِنَ الْكِتَابِ وَمَا
هُوَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ
عِنْدِ اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَيَقُولُونَ
عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾

43) ఉమ్మియ్యాన్: నిరక్షరాస్యులు, అవివేకులు. అంటే 'అరబ్బులు. "యూదులు కాని వారంతా నిరక్షరాస్యులు, అవివేకులు, కావున వారి పట్ల ఎలా వ్యవహరించినా పాపం కాదు." అని యూదులు అంటారు. అల్లాహ్ (సు.త.) వారి ఈ వాదాన్ని ఖండిస్తున్నాడు.

79. ఏ మానవునికైనా అల్లాహ్ అతనికి గ్రంథాన్ని, వివేకాన్ని మరియు ప్రవక్తపదవిని ప్రసాదించిన తర్వాత అతడు ప్రజలలో: "మీరు అల్లాహ్ కు బదులుగా నన్ను ప్రార్థించండి." అని అనటం తగినది కాదు, ⁴⁴ కాని వారిలో: "మీరు ఇతరులకు బోధించే మరియు మీరు చదివే గ్రంథాల అనుసారంగా ధర్మవేత్తలు (రబ్బా-నియ్యూన్) కండి." అని అనటం (భావింపదగినది);

80. మరియు మీరు దేవదూతలనో, లేదా ప్రవక్తలనో ప్రభువులుగా చేసుకోవడం అతను మిమ్మల్ని ఎన్నడూ ఆజ్ఞాపించడు. అయితే! అలాంటిప్పుడు మీరు అల్లాహ్ కు విధేయులు (ముమ్మిన్లు) అయిన తరువాత మిమ్మల్ని సత్య-తిరస్కారులు కమ్మని ఆదేశించగలడా? ⁴⁵

81. మరియు అల్లాహ్ ప్రవక్తల నుండి తీసు కున్న గట్టి ప్రమాణాన్ని ⁴⁶ (జ్ఞాపకం చేసుకోండి): "నేను మీకు ఒక గ్రంథాన్ని మరియు వివేకాన్ని ప్రసాదించిన తరువాత, ఒక సందేశహారుడు (ముహమ్మద్) వచ్చి (మీ గ్రంథాలలో నుండి మిగిలివున్న) సత్యాన్ని ధృవపరిస్తే, మీరు అతని (ధర్మాన్ని) విశ్వసించి, అతనికి సహాయం చేయవలసి ఉంటుంది." అని చెప్పి ఇలా ప్రశ్నించాడు: "ఏమి? మీరు దీనికి అంగీకరిస్తారా? మరియు నా ఈ ప్రమాణాన్ని స్వీకరిస్తారా?" వారన్నారు: "మేము అంగీకరిస్తాము." అప్పుడు ఆయన అన్నాడు: "అయితే, మీరు దీనికి

مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُؤْتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ كُونُوا رَبَّيْنَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ الْكِتَابَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ ﴿٤٤﴾
وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلَائِكَةَ وَالنَّبِيِّينَ أَرْبَابًا أَيَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٤٥﴾
وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْنَاكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِي قَالُوا أَقْرَرْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا
وَإِنَّا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٤٦﴾

44) ఇక్కడ 'ఈసా (అ.స.)ను గురించి చెప్పబడింది.

45) సయ్యద్ నా 'ఉమర్ (రది.అ.) కథనం నేను దైవప్రవక్త (స'అస)ను, ఇలా అంటూ ఉండగా విన్నాను: "క్రైస్తవులు మర్కమ్ కుమారుడు 'ఈసా (అ.స.) ను పొగడనట్లు, మీరు నన్ను పొగడకండి. నేను కేవలం అల్లాహ్ (సు.త.) దాసుణ్ణి, కావున నన్ను అల్లాహులతఅలా దాసుడు మరియు ఆయన సందేశహారుడు." అని మాత్రమే అనండి. (స.బు'ఖారీ, పుస్తకం-4, 'హ. నం. 654).

46) దీని అర్థమేమిటంటే, ప్రతి ప్రవక్త తన తరువాత వచ్చిన సందేశహారుణ్ణి అనుసరించాలి. ఒకవేళ వారిద్దరూ ఒకేసారి సజివులై ఉన్నా సరే! ఉదాహరణకు యహ్యీ (అ.స.) తన తరువాత వచ్చిన 'ఈసా (అ.స.)ను అనుసరించారు. ప్రవక్తలు ప్రమాణం చేశారంటే వారిని అనుసరించే ప్రజలు కూడా తమ ప్రవక్తల ప్రమాణాన్ని శిరసావహించాలి.

సాక్షులుగా ఉండండి. మరియు నేను కూడా మీతోపాటు సాక్షిగా ఉంటాను.

82. "ఇకపై ఎవరు తమ వాగ్దానం నుండి మరలుతారో, వారే దుష్టులు (ఫాసిఖూన్)." ⁴⁷

83. ఏమీ? వీరు అల్లాహ్ ధర్మం కాక వేరే ధర్మాన్ని అవలంబించగోరుతున్నారా? మరియు భూమ్యాకాశాలలో ఉన్నవన్నీ ఇష్టం ఉన్నా. ఇష్టం లేకున్నా ఆయనకే విధేయులై (ముస్లింలై) ఉన్నాయి! మరియు ఆయన వైపునకే అందరూ మరలింపబడతారు. ⁴⁷

84. (ఓ ప్రవక్తా!) ఇలా అను: "మేము అల్లాహ్ ను విశ్వసించాము; మరియు మాపై అవతరింపజేయబడినదానిని మరియు ఇబ్రాహీమ్, ఇస్మా'యీల్, ఇస్'హాఖ్, య'అఖూబ్ లపై మరియు అతని సంతానంపై అవతరింపజేయబడినవాటిని కూడా (విశ్వసించాము). ఇంకా మూసా, 'ఈసా మరియు ఇతర ప్రవక్తలపై వారి ప్రభువు తరపునుండి (అవతరింపజేయబడిన వాటిని కూడా విశ్వసించాము). మేము వారి మధ్య ఎలాంటి విచక్షణచేయము. మరియు మేము ఆయనకే విధేయులమై (ముస్లింలమై) ఉన్నాము."

85. మరియు ఎవడైనా అల్లాహ్ కు విధేయత (ఇస్లాం) తప్ప ఇతర ధర్మాన్ని అవలంబించగోరితే అది ఏ మాత్రమూ స్వీకరించబడదు మరియు అతడు పరలోకంలో నష్టపడే వారిలో చేరుతాడు. ⁴⁸

86. అల్లాహ్ వారికి ఎలా సన్మార్గం చూప గలడు? ఏ జాతివారైతే, విశ్వాసం పొందిన తరువాత - మరియు నిశ్చయంగా, సందేశ హరుడు సత్యవంతుడే, అని సాక్ష్యమిచ్చిన తరువాత మరియు వారివద్దకు స్పష్టమైన సూచనలు వచ్చిన తరువాత కూడా - సత్య-తిరస్కారం అవలంబించారో! మరియు

فَمَنْ تَوَلَّى بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ
الْفٰسِقُونَ ﴿٧٢﴾

أَفَغَيْرَ دِينِ اللَّهِ يَبِغُونَ وَ لَهُ أَسْلَمَ
مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا
وَّكَرْهًا وَالَّذِي يُرْجَعُونَ ﴿٧٣﴾

قُلْ أٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا
أُنزِلَ عَلَىٰ إِبْرٰهِيْمَ وَ إِسْمٰعِيْلَ وَ
إِسْحٰقَ وَ يَعْقُوبَ وَ الْاَسْبَاطِ وَمَا
أُوْتِيَ مُوسٰى وَ عِيسٰى وَ النَّبِيُّونَ مِنْ
رَبِّهِمْ لَا نَفَرِقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِنْهُمْ وَ
نَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٧٤﴾

وَمَنْ يَّبْتَغِ غَيْرَ الْاِسْلَامِ دِيْنًا فَلَنْ
يُقْبَلَ مِنْهُ وَ هُوَ فِي الْاٰخِرَةِ مِنَ
الْخٰسِرِيْنَ ﴿٧٥﴾

كَيْفَ يَهْدِي اللّٰهُ قَوْمًا كَفَرُوْا
بَعْدَ اِيْمَانِهِمْ وَ شَهِدُوْا اَنَّ
الرَّسُوْلَ حَقٌّ وَ جَاءَهُمُ
الْبَيِّنٰتُ وَ اللّٰهُ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٧٦﴾

47) చూడండి, 13:15.
48) చూ. 'స.ముస్లిం, పుస్తకం-1, అధ్యాయం-240, 'స.బుఖారీ, పుస్తకం-1, 'హ.నం.47,50, 87.

అల్లాహ్ దుర్మార్గులైన వారికి సన్మార్గం చూపడు.

87. అలాంటి వారి శిక్ష, నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మరియు దేవదూతల మరియు సర్వమానవుల శాపం వారిపై పడటమే!

88. అందులో (నరకంలో) వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. వారి శిక్ష ఏమాత్రం తగ్గించబడదు మరియు వారికి వ్యవధి కూడా ఇవ్వబడదు.

89. కానీ, ఇక మీదట ఎవరైతే పశ్చాత్తాపపడి, తమ నడవడికను సరిదిద్దుకుంటారో! అలాంటి వారి యెడల నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ క్షమాశిలుడు, అపార కరుణాస్వదాత. ⁴⁹

90. (అయితే) నిశ్చయంగా, విశ్వసించిన తరువాత ఎవరు సత్య-తిరస్కారవైఖరిని అవలంబిస్తారో మరియు తమ సత్య-తిరస్కార వైఖరిని పెంచుకుంటారో, వారి పశ్చాత్తాపం ఏ మాత్రం అంగీకరించబడదు మరియు అలాంటివారే మార్గభ్రష్టులైన వారు. ⁵⁰

91. నిశ్చయంగా, ఎవరైతే సత్య-తిరస్కారులై, ఆ సత్య-తిరస్కార స్థితిలోనే మృతిచెందుతారో! వారు భూగోళమంత బంగారం పాపపరిహారంగా ఇవ్వదలచినా అది అంగీకరించబడదు. అలాంటి వారికి బాధాకరమైన శిక్ష ఉంటుంది. మరియు వారికి సహాయం చేసేవారు ఎవ్వరూ ఉండరు. ⁵¹

أُولَئِكَ جَزَاءُ هُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿٤٧﴾

خَلِيدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٤٨﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٤٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بَعْدَ إِبْرَانِيمَ ثُمَّ إِذَادُوا كُفْرًا لَنْ تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ وَ

أُولَئِكَ هُمُ الضَّالُّونَ ﴿٥٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفْرًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِمْ مِلءُ الْأَرْضِ

ذَهَبًا وَلَوْ افْتَدَى بِهِ ۗ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٥١﴾

49) అన్నార్లలో నుండి ఒకడు ఇస్లాం స్వీకరించిన తరువాత ముర్దా అంటే ఇస్లాంను విడిచిపెట్టి, మళ్ళీ ముఖ్లిక్ అవుతాడు. కానీ అతని త్వరలోనే అతనికి తన తప్పు అర్థమవుతుంది. అతడు ఇతరుల ద్వారా దైవప్రవక్త (స'అస) దగ్గరికి: "ఏమీ? నా పశ్చాత్తాపం అంగీకరించబడదా?" అనే విన్నపం పంపిస్తాడు. అప్పుడు ఈ ఆయాత్లు అవతరింపజేయబడ్డాయి.

50) ఇక్కడ పశ్చాత్తాపం, మరణసమయం ఆసన్నమైనప్పుడు చేసే పశ్చాత్తాపం, అని అర్థం. ఎందుకంటే అల్లాహ్ (సు.త.) తన దాసుల పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరిస్తానని దివ్యఖుర్ఆన్లో ఎన్నోసార్లు అన్నాడు. ఉదాహరణకు 42:25, 9:104. కానీ జీవితమంతా పాపాలుచేసి, మరణ సమయం ఆసన్నమైనప్పుడు పశ్చాత్తాపపడితే వారి పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించనని 4:18లో వ్యక్తంచేశాడు.

51) చూ. 'స. బుఖారీ, పు-8, 'హ. నం. 546. ఇంకా చూ, 2:123, 14:31. ###